

J.nr. EK 31175

30. november 2020

REPLIK

Til Østre Landsrets 14. afdeling i sagsnr. BS-27824/2020-OLR:

1. Sagsøger 1
2. Sagsøger 2
3. Sagsøger 3
4. Sagsøger 4
5. Sagsøger 5
6. Sagsøger 6
7. Sagsøger 7
8. Sagsøger 8
9. Sagsøger 9
10. Sagsøger 10
11. Sagsøger 11
12. Sagsøger 12

(alle ved advokat Eddie Omar Rosenberg Khawaja)

mod

Transport- og Boligministeriet

(advokat Peter Biering og advokat Emil Wetendorff Nørgaard)

Transport- og Boligministeriets svarskrift af 1. september 2020 giver supplerende til det, som er anført i stævningen, anledning til at bemærke følgende:

Transport- og Boligministeriets afvisningspåstand

Transport- og Boligministeriet gør til støtte for sin afvisningspåstand for det første gældende, at sagsøgernes påstand, som den er udformet i stævningen, ikke er egnet til at indgå i en domskonklusion, og at den fremstår uklar, og for det andet, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i at få påstanden pådømt.

Sagsøgerne bemærker hertil og i forlængelse af **opfordring (A) og (B)**, at påstanden vedrører pådømmelse af, hvorvidt Transport- og Boligministeriets godkendelse af Udviklingsplanen for Mjølnerparken (Udviklingsplanen) udgør en krænkelse af sagsøgernes ret til ikke at blive forskelsbehandlet direkte eller indirekte, som retten følger af lov om etnisk ligebehandling § 3, der gennemfører EU-retten, og Danmarks internationale forpligtelser som udtrykt i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 14, jf. EMRK artikel 8 om retten til respekt for deres privat- og familieliv, EMRK Tillægsprotokol nr. 1, artikel 1, om beskyttelse af ejendomsretten, og EMRK Tillægsprotokol nr. 4, artikel 2, om retten til frit at vælge opholdssted og bopæl.

Påstanden vedrører videre pådømmelse af, hvorvidt Transport- og Boligministeriets godkendelse af Udviklingsplanen udgør en direkte krænkelse af sagsøgernes rettigheder efter EMRK artikel 8, EMRK Tillægsprotokol nr. 1, artikel 1, og EMRK Tillægsprotokol nr. 4, artikel 2.

Det er sagsøgernes opfattelse, at de har adgang til ved domstolene at få pådømt og vurderet, hvorvidt deres rettigheder i det i stævningen anførte omfang er krænkede, og at den anførte påstand er egnet hertil.

Sagsøgerne finder imidlertid anledning til at præcisere påstanden på følgende måde:

“Transport- og Boligministeriet tilpligtes at anerkende, at ministeriets godkendelse den 10. september 2019 af Udviklingsplanen for Mjølnerparken

1) er i strid med sagsøgernes ret til ikke at blive direkte eller indirekte forskelsbehandlet, jf. lov om etnisk ligebehandling § 3, og Danmarks internationale forpligtelser som udtrykt i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14, jf. EMRK artikel 8 om retten til respekt for deres privat- og familieliv, EMRK Tillægsprotokol nr. 1, artikel 1, om beskyttelse af ejendomsretten, og EMRK Tillægsprotokol nr. 4, artikel 2, om retten til frit at vælge opholdssted og bopæl, og/eller

2) er i strid med sagsøgernes rettigheder, som de følger af Danmarks internationale forpligtelser som udtrykt i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om retten til respekt for deres privat- og familieliv, EMRK Tillægsprotokol nr. 1, artikel 1, om beskyttelse af ejendomsretten, og EMRK Tillægsprotokol nr. 4, artikel 2, om retten til frit at vælge opholdssted og bopæl.”

Det gøres herefter, under henvisning til den præciserede påstand, gældende, at der ikke, som anført af Transport- og Boligministeriet er tale om et ønske om en abstrakt prøvelse af lovligheden af almenboliglovens § 168 a, stk. 1, jf. § 61 a, men at ministeriets godkendelse, der er påkrævet for, at Udviklingsplanen opnår gyldighed og dernæst kan implementeres og gennemføres, konkret krænker sagsøgerne, der alle er beboere i de to blokke i Mjølnerparken, som Udviklingsplanen kræver frasolgt, ved at de konkret bliver tvunget til at fraflytte deres lejligheder.

Sagsøgerne er således direkte og konkret berørt af ministeriets godkendelse af 10. september 2019, desuagtet om de måtte eller ikke måtte anses for at være adressat for godkendelsen. Det bemærkes hertil, at det ikke af § 13, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1354 af 27. november 2018 (Bekendtgørelse om fysisk forandring af hårde ghettoområder), klart fremgår, hvem der i øvrigt er adressat for godkendelsen.

Sagsøgerne bemærker således, at de gennem deres leje af almene boliger i de konkrete berørte boligblokke i Mjølnerparken, gennem boligorganisationens beboerdemokratiske organer, konkret –

også i henhold til den anførte bekendtgørelse – kan anses som adressater for ministeriets godkendelse af Udviklingsplanen.

For så vidt angår **opfordring (C)** bemærker sagsøgerne, at Udviklingsplanen, der ikke giver mulighed for andre tiltag end frasalg af bl.a. sagsøgernes boliger for at nedbringe andelen af almene familieboliger til det nødvendige niveau, indeholder den reelle beslutning om, at sagsøgerne skal fraflytte deres boliger. Der foreligger således fra den 10. september 2019 med Transport- og Boligministeriets godkendelse en konkret, individuel og aktuel tvist mellem sagsøgerne og ministeriet.

Der henvises videre til det nedenfor om Transport- og Boligministeriets frifindelsespåstand.

Transport- og Boligministeriet **opfordres (1)** herefter til at oplyse, om ministeriet fortsat gør gældende, at de sagsøgte ikke har retlig interesse.

Det gøres herefter gældende, at sagsøgerne har retlig interesse i at få pådømt den under nærværende sag nedlagte påstand, og at der ikke er grundlag for at afvise sagen.

Transport- og Boligministeriet gør for det tredje, som det, der anføres i svarskriftet må forstås, til støtte for sin afvisningspåstand gældende, at ministeriet ikke er rette sagsøgte.

Sagsøgerne bemærker hertil, at det er åbenbart, at spørgsmålet om, hvorvidt ministeriet konkret i sagen er at anse som rette sagsøgte vil være knyttet til sagens materie, herunder karakteren og indholdet af den godkendelse af Udviklingsplanen, der er gennemført af ministeriet den 10. september 2019.

Den korrekte påstand, knyttet til, om Transport- og Boligministeriet er rette sagsøgte, er således en påstand om frifindelse, jf. hertil U 1986.543/1 H, U 1998.1552 H, U 2002.757 H, U 2012.679 H, og U 2018.3230 H.

Transport- og Boligministeriet **opfordres (2)** på den baggrund til at præcisere, hvorvidt det som støtte for frifindelsespåstanden gøres gældende, at ministeriet ikke er rette sagsøgte, idet svarskriftet ikke indeholder nærmere bemærkninger herom.

Transport- og Boligministeriets frifindelsespåstand

Udviklingsplanen for Mjølnerparken udgør ringere behandling

Transport- og Boligministeriet har i svarskriftet bl.a. til støtte for frifindelsespåstanden anført, at sagsøgerne ikke bliver behandlet ringere, fordi spørgsmål omkring opsigelser, tvungen fraflytning og genhusning stadig er åbne.

Uanset at sagsøgerne ikke endnu er blevet opsagt, følger det af Udviklingsplanen for Mjølnerparken, som Transport- og Boligministeriet har godkendt, at sagsøgernes boliger skal sælges og fraflyttes, og det er kun et spørgsmål om tid, før dette sker.

Denne trussel om forestående salg og snarlig tvungen fraflytning fra deres hjem, som sagsøgerne er under som følge af Udviklingsplanens ikrafttræden ved Transport- og Boligministeriets godkendelse, udgør derfor i sig selv ringere behandling, uanset at salg og opsigelse endnu ikke er gennemført.

Ved at godkende Udviklingsplanen har Transport- og Boligministeriet truffet den endelige beslutning om, at sagsøgernes nuværende bolig og hjem skal frasælges.

Det er hertil Transport- og Boligministeriets opfattelse, at sagsøgerne ved tilbud om genhusning ved salg skal tilbydes erstatningsbolig inden for Mjølnerparken, og at Bo-Vitas modstridende udtalelser og dispositioner i den forbindelse er ministeriet uvedkommende.

Dette er ikke korrekt.

For det første udgør det at blive tvunget til at flytte fra sit hjem, uanset om man tilbydes at flytte til en anden bolig inden for det samme boligområde, ringere behandling.

Dette gør sig særligt gældende, når den bolig, som man tvinges til at flytte fra, har udgjort ens hjem i årtier. Sagsøger 1 skal således fraflytte families hjem igennem 26 år. Det samme gælder for sagsøger 7 og 8, mens sagsøger 4 og hans familie har boet i deres hjem i over 30 år.

For det andet er Transport- og Boligministeriet ved at godkende Udviklingsplanen, og idet almenboliglovens bestemmelser falder inden for ministeriets ressortområde, direkte ansvarlige for, at sagsøgerne er under trussel om at stå uden tag over hovedet, hvis de ikke tager imod Bo-Vitas genhusningstilbud uden for Mjølnerparken.

Såfremt Transport- og Boligministeriet er af den opfattelse, at lovgrundlaget for Bo-Vitas genhusningsforpligtelse over for sagsøgerne er så klart, bør ministeriet tilkendegive dette over for Bo-Vita.

Bo-Vita nægter således forsat over for sagsøgerne, at genhusning ved salg af deres boliger forpligter til genhusning inden for Mjølnerparken, hvilket bidrager yderligere til den usikkerhed og frygt, som sagsøgerne er under som en direkte følge af godkendelsen af Udviklingsplanen (**bilag 32**).

Det bemærkes endelig, at spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne bliver behandlet ringere end andre, har betydning, hvad baggrunden er for, at de skal fraflytte deres nuværende boliger, herunder hvordan de var stillet, såfremt de havde boet i et alment boligområde, som ikke havde mere end 50 % beboere med ikke-vestlig baggrund.

Såfremt sagsøgerne havde boet i et andet almenboligområde, hvor der var lignende sociale udfordringer, men hvor området havde mindre end 50 % beboere med ikke-vestlig baggrund (et såkaldt "udsat boligområde"), ville sagsøgerne således ikke stå i den situation, hvor de står til at blive tvunget til at fraflytte deres hjem.

Sagsøgerne står derfor utvivlsomt, uanset om de skal genhuses inden for Mjølnerparken eller ej, i en ufordelagtig situation i forhold til beboere i almene boligområder, som karakteriseres som "udsatte boligområder".

Sagsøgerne bliver derfor, som en direkte følge af Transport- og Boligministeriets godkendelse af Udviklingsplanen, behandlet ringere end andre beboere i boligområder, som karakteriseres som udsatte boligområder, fordi sagsøgerne står til at miste deres hjem som følge af en udviklingsplan, der alene er blevet til, fordi antallet af beboere i Mjølnerparken med ikke-vestlig etnisk oprindelse er højere end i andre socioøkonomisk-sammenlignelige boligområder.

Det fastholdes derfor, at sagsøgerne bliver behandlet ringere end andre beboere i lignende boligområder, der ikke har over 50 % beboere med ikke-vestlig baggrund, fordi de som følge godkendelsen af Udviklingsplanen er under forestående og reel trussel om opsigelse og tvangsraflytning fra deres hjem.

Det fastholdes ligeledes, at den stødende og stigmatiserende karakter, som godkendelsen af Udviklingsplanen hviler på, herunder kategoriseringen af boligområdet som en "ghetto" og "hård ghetto" baseret på antallet af beboere med ikke-vestlig oprindelse, udgør ringere behandling efter EU-direktivet og EMRK.

Som det fornylig er anført af tre af FN's særlige rapportører, medfører sådan sprogbrug således, at personer, som enten tilhører eller bliver anset som tilhørende etniske eller religiøse minoritetsgrupper, bliver stigmatiseret. Jeg henviser til pressemeddelelse af 23. oktober 2020 offentliggjort af OHCHR på deres hjemmeside under titlen "*UN human rights experts urge Denmark to halt contentious sale of "ghetto" buildings*".

Det bemærkes i den forbindelse, at EU-Domstolen i sag C-83/14, Nikolova mod CHEZ, ECLI:EU:C:2015:480, foruden at henvise til det i praksis ufordelagtige ved ikke at kunne aflæse sin elmåler, også anså den stigmatiserende og stødende karakter, som en sådan praksis havde, som ringere behandling, jf. dommens præmis 87.

Transport- og Boligministeriet har lagt vægt på etnisk oprindelse

Boligministeren har gjort det helt klart, at boligorganisationernes pligt til at udarbejde en udviklingsplan for en "ghetto", som Transport- og Boligministeriet kun vil godkende, hvis den nedbringer antallet af familieboliger med minimum 40 % inden 2030, vedrører beboernes etniske oprindelse.

Boligministeren blev således under interview i radioprogrammet P1-orientering den 27. maj 2020, spurgt, om sondringen mellem, at et udsat boligområde som f.eks. Byparken/Skovparken i Svendborg ikke skal reducere antallet af familieboliger, mens at dette er tilfældet for Mjølnerparken, netop ikke skyldes et væsentlig fokus på, hvor folk stammer fra, hvortil Boligministeren svarede:

"Jo, og det er fordi den her lovgivning er lavet for at modvirke parallelsamfund. Vi ønsker os ikke et samfund som i New York f.eks., hvor folk med kinesisk baggrund bor i én bydel og folk med afroamerikansk baggrund bor i en anden bydel. Vi ønsker os, at man møder hinanden på tværs af **etniske skel** (...)" (min fremhævnning)

Boligministerens svar er i øvrigt ikke en afvigelse fra Transport- og Boligministeriets linje, men afspejler det entydige fokus, som ministeriet har på etnisk oprindelse.

Som Transport- og Boligministeriet således også selv har fremhævet flere steder i svarskriftet, herunder på side 8, fremgår det direkte af forarbejderne til almenboliglovens § 61 a, at:

"[e]n høj koncentration af borgere med **anden etnisk herkomst** er således et signal om, at der bør være fokus på området." (min fremhævnning)

Godkendelsen af Udviklingsplanen hviler derfor utvivlsomt på en forudsætning om, at beboersammensætningen i Mjølnerparken skal ændres, således at der ikke længere er hvad Transport- og Boligministeriet anser for mange personer med ikke-vestlig etnisk oprindelse i området.

Etnisk oprindelse er derfor, som det også er fremhævet i stævningen, det udslagsgivende kriterie for Udviklingsplanens tilblivelse og dermed også for ministeriets godkendelse.

Når Transport- og Boligministeriet anfører, at etnisk oprindelse ikke har haft indflydelse på godkendelsen af Udviklingsplanen, herunder at "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" ingen forbindelse har til etnisk oprindelse eller race, er det dermed i direkte modsigelse til ministeriets egne udtalelser om etnisk oprindelse. Dette uddybes nærmere i det følgende.

Begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" i almenboliglovens § 61 a, stk. 2

Det fastholdes, at anvendelsen af begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, hvormed et boligområde bliver karakteriseret som en ghetto, og dermed er pålagt at reducere antallet af familieboliger ned til 40 % i 2030, er direkte og uløseligt sammenhængende med race og etnisk oprindelse i lov om etnisk ligebehandlings forstand.

Transport- og Boligministeriet henviser i svarskriftets side 29-30 til, at Danmarks Statistik anser det som hensigtsmæssigt at anvende kategorien af statistiske og analytiske overvejelser.

Men dette er irrelevant for, hvordan begrebet anvendes og forstås i almenboligloven, idet sagen ikke vedrører statistisk analyse.

Begrebet "ikke-vestlig" har rigtignok været brugt til statistiske formål i Norge og Holland, men det har aldrig været anvendt i lovgivningen på samme måde som i Danmark, og begrebet blev helt opgivet i Norge i 2008.

Det skal her bemærkes, at Statistisk Sentralbyrå, Norges svar på Danmarks statistik, i forbindelse med opgivelsen af kategorien "ikke-vestlig"/"vestlig" har anført, at en af grundene til, at man i Norge opgav begrebet "ikke-vestlig" bl.a. skyldtes kategoriseringens konsekvenser uden for statistiske analyser, herunder hvordan det blev brugt til forskellige politiske formål (artikel vedlagt som **bilag 33**).

Forfatteren til artiklen, Even Høydahl, seniorkonsulent ved Statistisk Sentralbyrå, peger således bl.a. på det forhold, at "ikke-vestlig" defineres negativt og bliver en "belastning" for dem, som kategorien finder anvendelse på.

En anden årsag til, at Statistisk Sentralbyrå valgte at opgive begrebet "ikke-vestlig", var ifølge Even Høydahl, at opdelingen mellem "vestlig" og "ikke-vestlig" var blevet omdrejningspunktet i den politiske indvandringsdebat, og statussen som "ikke-vestlig" var begyndt at blive opfattet som et meget vigtigt kendetegn ved en person med indvandrerstatus.

Begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" kan på samme måde i Danmark ikke anses for at være et neutralt, statistisk begreb.

Der er dermed stor forskel på at anvende et begreb og en kategorisering i statistisk sammenhæng til beskrivelser og analyser af samfundsmæssige forhold, i forhold til at indsætte det i lovgivningen og nu bruge det som det udslagsgivende kriterie for, at et boligområde bliver en "ghetto" og skal nedbringe andelen af antallet af familieboliger med store menneskelige konsekvenser som følge.

Den historiske og retoriske sammenhæng med begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" har således afgørende betydning for, om begrebets anvendelse i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, må anses for at være sammenhængende med etnisk oprindelse og race i lov om etnisk ligebehandlings forstand.

I "Regeringens strategi mod ghettoisering" fra maj 2004, seks år inden kategoriseringen "ikke-vestlig" blev indsat i almenboligloven, anvendes ordet "etnisk" hele 36 gange og begrebet "etniske enklaver" anvendes til at beskrive "ghettoområder" med en høj andel af arbejdsløse indvandrere, flygtninge og efterkommere.

I det udsnit af Programstyrelsens rapport fra 2008, som Transport- og Boligministeriet har fremlagt som bilag C, fremgår bl.a. følgende i afsnit 4.5.1. om udviklingen i beboersammensætningen i udvalgte udsatte boligområder:

"Hvad angår de rent demografiske forhold, såsom fordelingen på aldersgrupper, husstandstyper og **etnisk oprindelse**, beskrives først og fremmest den aktuelle situation i områderne, mens det kun i begrænset omfang redegøres for udviklingen i de senere år." (min fremhævnings)

Programstyrelsen kobler utvetydigt begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" direkte sammen med etnisk oprindelse. Det bemærkes således, at afsnit 4.4.5, som er et underafsnit til en statisk beskrivelse af beboerne i de udvalgte boligområder, har titlen "Etnicitet", og afsnittet primært fokuserer på beskrivelsen af beboernes "ikke-vestlige" eller "vestlige" oprindelse.

I rapporten fremgår det tydeligt, at man anser "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" som én samlet etnisk oprindelse, der i øvrigt anses som forskellig fra "dansk oprindelse", jf. bl.a. rapportens side 61 (bilag C, s. 42):

"Det fremgår af figuren, at andelen af beboere uden arbejdsmarkedstilknytning i begge aldersgrupper er noget højere for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande end for beboere af dansk oprindelse. For begge **etniske grupper** gælder det, at andelen uden arbejdsmarkedstilknytning er noget højere for de ældre beboere end for de yngre." (min fremhævnings)

Denne retorik og udlægning af "indvandre og efterkommere fra ikke-vestlige lande" som sammenhængende med etnisk oprindelse er som anført i stævningen fortsat op igennem 2010'erne og klarest ved ændringen af ghetto-kriterierne i 2018 og indførelsen af § 61 a, stk. 2.

Det bemærkes således også, at det i Redegørelsen om Parallelsamfund af 24. juni 2020, som er blevet fremlagt af Transport- og Boligministeriet som bilag S, at Boligministeren på side 3 bl.a. anfører følgende:

"Det endelige mål er, at Danmark i 2030 slet ikke skal have parallelsamfund. Vi skal i stedet have masser af levende og blandede boligområder, hvor børn og voksne mødes på tværs af **etniske** og sociale skel." (min fremhævnings)

Flere steder i redegørelsen sammenlignes statistiske data for "etniske danskere" vedrørende eksempelvis arbejdsløshed og uddannelse på den ene side med samme tal for gruppen "ikke-vestlige indvandrere og efterkommere" på den anden side.

Grupperingen "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" beskrives og anskues kontinuerligt som én samlet etnisk gruppe, uanset om grupperingen per definition potentielt kan anses for at rumme etniske grupperinger fra mange forskellige lande.

At grupperingen anskues som én samlet etnisk gruppe illustreres yderligere af den omstændighed, at et stigende antal love, bestemmelser mv. henvender sig til og har til formål direkte at påvirke denne gruppe (inklusive men ikke udelukket til tiltag omfattet af "Ghettopakken").

Anvendelsen af begrebet i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, er således utvivlsomt tiltænkt som et etnisk kriterium, uanset hvordan begrebet måtte defineres og anvendes i statistisk sammenhæng.

Det er derfor heller ikke af betydning for sagen, om opdelingen mellem indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige og vestlige lande generelt er båret af et behov for at kunne analysere virkningerne af indvandring i Danmark. Sondringen i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, som Transport- og Boligministeriets godkendelse hviler på, har intet at gøre med at analysere virkningerne af indvandring i Danmark; formålet med lovgivningen er ikke analyse.

Det er derfor også sagen uvedkommende, at der angiveligt er forskel på de socioøkonomiske konsekvenser mellem indvandring fra vestlige og ikke-vestlige lande, hvilket Transport- og Boligministeriet i svarskriftets side 32 har anført som saglig grund til sondringen mellem "ikke-vestlige" og "vestlige" beboere.

Sagen handler jo netop om ministeriets godkendelse af Udviklingsplanen på grundlag af lovgivning, som skelner mellem "ghettoer" og "udsatte boligområder" på trods af det forhold, at disse områder ellers har samme socioøkonomiske forhold. Transport- og Boligministeriet har dermed ikke påvist en "saglig og velbegrunnet" årsag til at anvende denne sondring i lovgivningen og dermed dets godkendelse af Udviklingsplanen.

Endelig ses Transport- og Boligministeriet fuldstændig at neglere den omstændighed, at begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" ikke kun omfatter en persons eget fødeland, som det var tilfældet i C-668/15, *Jyske Finans*, men også en persons forældres fødeland og statsborgerskab (inden for en arbitrær kategori af udvalgte lande). Sagsøger 12 er født og opvokset i Danmark og har dansk statsborgerskab, men fordi hans forældre er født i Libanon, anses han ikke som af "dansk oprindelse".

Begrebet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" kan per Danmark Statistiks definition af den grund heller ikke kun ses som et neutralt "fødelandskriterium", som Transport- og Boligministeriet ellers har udlagt det. Når begrebet inddrager en persons forældres fødeland og statsborgerskab, inkluderer det ligeledes forhold angående en persons afstamning.

Afstamning er, ligesom race, etnisk oprindelse og national oprindelse, en ulovlig diskriminationsgrund i FN's konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination (Racediskriminationskonventionen), som direktiv 2000/43/EF bygger på, jf. direktivets præambel, 3. betragtning. Danmark har, ligesom alle andre lande i EU, underskrevet og ratificeret Racediskriminationskonventionen.

I stævningen er det nærmere anført, på hvilke mange andre måder, at begrebet "ikke-vestlig" er uløseligt sammenhængende med race/etnisk oprindelse. For eksempel retter lovgrundlaget sig specifikt mod bekæmpelsen "pallellesamfund", som angiveligt skulle opstå som følge af "normer" og "værdier", herunder religiøse, der adskiller sig fra størstedelen af den danske befolkning.

Når Mjølnerparken pålægges at nedbringe andelen af familieboliger til 40 % inden 2030, fordi der er mere end 50 % indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, og når Transport- og Boligministeriet har godkendt en plan herfor som medfører, at sagsøgerne bliver yderligere stigmatiseret og står til at miste deres hjem, bliver sagsøgerne utvivlsomt behandlet ringere end beboere i andre lignende almenboligområder netop på grund af Mjølnerparkens beboeres etniske oprindelse eller race.

Det fastholdes således samlet set, at Transport- og Boligministeriets godkendelse af Udviklingsplanen for Mjølnerparken udgør direkte forskelsbehandling af sagsøgerne.

Indirekte forskelsbehandling – etniske grupper i Mjølnerparken

Selv hvis kategorien "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" som anvendt i almenboliglovens bestemmelser ikke i sig selv må anses for at være uløseligt sammenhængende med etnisk oprindelse og race, stiller Transport- og Boligministeriets godkendelse af Udviklingsplanen i praksis bestemte etniske grupper ringere end andre.

Som svar på Transport- og Boligministeriets **opfordring (D)**, svarskriftets side 36, fremlægges som **bilag 34** den faglige rapport "*Den demografiske udvikling i Mjølnerparken sammenlignet med tre SUB-områder i perioden 2013-2019*" fra Center for Rusmiddelbehandling, Psykologisk Institut Aarhus Universitet.

I rapporten sammenlignes beboersammensætningen i Mjølnerparken med tre andre boligområder, som den 1. december 2019 blev karakteriseret som "udsatte boligområder", men som ikke havde mere end 50 % beboere af ikke-vestlig oprindelse og derfor ikke anses som "ghettoer".

I rapportens side 11 fremgår det bl.a. fra hvilket lande, som beboerne i Mjølnerparken hovedsageligt har deres oprindelse fra. Heraf fremgår det, at 44 % af beboerne i Mjølnerparken stammer fra hhv. Libanon (28 %) og Somalia (16,4 %).

Som Transport- og Boligministeriet selv har fremhævet i svarskriftets side 36, udgør 95 % af Libanons befolkning den samme etniske gruppe. For Somalias tilfælde udgør 85 % af befolkningen den samme etniske gruppe (**bilag 35**).

Der er derfor påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at godkendelsen af Udviklingsplanen medfører indirekte forskelsbehandling, idet navnlig personer af arabisk etnisk oprindelse og somalisk etnisk oprindelse stilles ringere.

Det påhviler herefter Transport- og Boligministeriet at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er tilsidesat ved godkendelsen af Udviklingsplanen, hvormed sagsøgerne står til at miste deres hjem. Denne bevisbyrde er fortsat ikke løftet.

Det skal dertil bemærkes, at Transport- og Boligministeriets henvisning i svarskriftet side 38-39 til EMD's dom af 28. maj 1985, *Abdulaziz, Cobales og Balkandandi mod Storbritannien*, ikke er relevant for spørgsmålet om indirekte forskelsbehandling i denne sag.

Indirekte forskelsbehandling omhandler ikke indholdet af regler, men snarere den uproportionale virkning, som tilsyneladende neutrale bestemmelser har på bestemte grupper. Ydermere er beskyttelsen imod forskelsbehandling i medfør af EMRK ikke begrænset til race eller etnisk oprindelse, men dækker enhver status, herunder national oprindelse.

EMD's dom af 28. maj 1985 i *Abdulaziz, Cobales og Balkandandi mod Storbritannien* er under alle omstændigheder ikke sammenlignelig med nærværende sag og finder ikke anvendelse.

Det bemærkes således, at regelsættet under pådømmelse i *Abdulaziz, Cobales og Balkandandi mod Storbritannien* omhandlede indvandrere fra alle dele af verden, ikke kun dem fra en særlig gruppering af bestemte lande (såvel som deres efterkommere), som det er tilfældet i denne sag. Dertil kommer, at alle sagsøgerne i denne sag ikke er tredjelandsborgere; de er alle danske statsborgere, og flere af dem er født og opvokset i Danmark.

Det er endelig ikke korrekt, når Transport- og Boligministeriet i svarskriftets side 39 anfører, at formålet med godkendelsen af Udviklingsplanen er at nedbringe antallet af familieboliger i området, ikke antallet af ikke-vestlige indvandrere og efterkommer.

Som Transport- og Boligministeriet således også selv fremhæver flere steder i svarskriftet, er formålet med ændringen af almenboligloven i 2018, hvormed §§ 61 a og 168 a blev indført, at ændre beboersammensætningen af hensyn til integrationen af personer med "ikke-vestlig baggrund".

Det fastholdes således subsidiært, at godkendelsen af Udviklingsplanen udgør indirekte forskelsbehandling af sagsøgerne.

Indirekte forskelsbehandling – retfærdiggørelse

I svarskriftet har Transport- og Boligministeriet fremsat en række forskellige retfærdiggørelser for indirekte forskelsbehandling, som ifølge sagsøgerne netop understreger, at ministeriets indsatser beror på stereotyper og generaliseringer. Dette gælder særlig for så vidt angår ønsket om en vellykket integration.

For eksempel henviser Transport- og Boligministeriet til de almindelige bemærkninger til lov nr. L 60 af 17. november 2010, hvor kriteriet "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" første gang blev indført i almenboligloven, hvor følgende bl.a. fremgår:

"Der er i dag en række boligområder som har så store udfordringer, at de falder ind under betegnelsen ghettoområder. Det er områder, hvor en stor del af beboerne er uden arbejde. Hvor relativt mange beboere er kriminelle, og hvor der bor mange med indvandrerbaggrund. I et sådant område kan det være sværere for udlændinge at blive integreret i det danske samfund."

Dette viser, at personer med "indvandrerbaggrund" bliver ligestillet med "udlændinge", selvom kategorien "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" også omfatter danske statsborgere og/eller personer født i Danmark.

At identificere og forsøge at tage hånd om, hvad lovgiver anser for at være "overrepræsentation" eller upassende socialiseringsmønstre (som igen er baseret på generaliseringer) om bestemte kategorier af mennesker er ikke et sagligt eller objektivt begrundet hensyn. Transport- og Boligministeriet har heller ikke formået at forklare, hvorfor godkendelsen af Udviklingsplanen er nødvendig for at opnå målet om vellykket integration.

Endelig er Transport- og Boligministeriets henvisning til en bred politisk aftale ikke relevant for spørgsmålet om, hvorvidt en diskriminerende foranstaltning må anses for at være retfærdiggjort. En bred politisk aftale og enighed er ikke i sig selv ensbetydende med, at en foranstaltning er objektivt begrundet i et sagligt formål.

Anmodning om sagens udsættelse med henblik på præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen

Transport- og Boligministeriet anfører i svarskriftet, at begreberne race og etnisk oprindelse ikke er defineret i ordlyden af § 3, stk. 2, i lov om etnisk ligebehandling.

Sagsøgerne bemærker hertil, at forståelsen af begrebernes rette forståelse endvidere ikke følger direkte af Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af principper om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (det etniske ligebehandlingsdirektiv).

Sagsøgerne er på den baggrund enig med Transport- og Boligministeriet i, at begrebernes nærmere indhold må udledes af den fortolkning, som EU-Domstolen har undergivet begreberne i sin praksis, herunder ved inddragelse af bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD) praksis knyttende sig til EMRK artikel 14, samt f.eks. afgrænsningen af begreberne i f.eks. FN's konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

Der er, som det fremgår af svarskriftet, jf. side 26-32, og stævningen, jf. afsnit 3.1. og 3.2., ikke enighed om forståelsen af begreberne mellem parterne, herunder hvordan begreberne skal afgrænses i lov om etnisk ligebehandling og det etniske ligebehandlingsdirektiv, herunder den korrekte fortolkning eller anvendelse.

EU-Domstolen ses i sag C-668/15, Jyske Finans AIS, EU:C:2017:278, at have anført, at et krav om indsendelse af supplerende legitimationsoplysninger, når en kundes kørekort anførte, at kunden var født uden for EU og EFTA-landene ikke udgjorde forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, idet fødeland alene udgjorde et kriterium, der ikke i sig selv nærmere sagde noget om kunden etniske oprindelse, men efter omstændighederne kunne indgå i rækken af kriterier, der kunne udgøre etnisk oprindelse, jf. præmis 18-19.

EU-Domstolen anfører videre i samme dom, jf. præmis 31-34, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger ufordelagtig behandling som krævet ved indirekte forskelsbehandling, skal, ske specifikt og konkret i lyset af den pågældende gunstige behandling og ikke generelt og abstrakt.

Hertil kommer, at generaladvokaten i sit forslag til afgørelse i EU-Domstolen i sag C-668/15, jf. præmis 66, synes at antyde, hvilket ikke ses inddraget nærmere af EU-Domstolen, formentlig i lyset

af oplysningerne, der forelå i den konkrete hovedsag, at konkrete oplysninger omkring anvendelsen af kriteriet vedrørende fødeland kunne medføre, at kriteriet kunne udgøre etnisk forskelsbehandling af bestemte etniske grupper, hvorefter kriteriet ikke længere fremstår neutralt.

Det bemærkes dertil, at forståelsen af sag EU-Domstolens dom i sag C-54/07, Firma Feryn NV, EU:C:2008:397, når den sammenholdes med sag C-668/15, kan give anledning til tvivl, idet EU-Domstolen kan have lagt en hypotetisk faktisk omstændighed til grund, jf. det af Transport- og Boligministeriet anførte, men tillige muligvis – og umiddelbart ikke på linje med sin senere dom i sag C-668/15 – har lagt til grund, at begrebet "udlændinge" var omfattet af begrebet race eller etnisk oprindelse i den forstand, som det findes i det etniske ligebehandlingsdirektiv.

For så vidt angår anvendelsen af "fødeland", som kriterium for at afgrænse de kunder, som skulle undergives supplerende undersøgelser i sag C-668/15, bemærker sagsøgerne, modsat umiddelbart Transport- og Boligministeriet, at kriteriet er væsensforskellig fra "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande", uanset, at et element i fastlæggelsen er knyttet til fødeland for beboerne selv eller deres forældre.

Sagsøgerne finder dog, at det kan være forbundet med nogen uklarhed, om EU-retten og den rette forståelse af begrebet etnisk oprindelse udelukker, at anvendelsen af et kriterium som "indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande" er at anse som et neutralt kriterium, der ikke i øvrigt nærmere siger noget om en persons etniske oprindelse.

I nærværende sag har anvendelsen af "ikke-vestlige lande" været knyttet til, som nærmere anført i stævningen og ovenfor, udtryk som bl.a. "anden etnisk baggrund", "etnisk oprindelse/herkomst", "ikke-vestlig baggrund", "ikke-vestlig oprindelse", "det land og den kultur, de eller deres forældre kommer fra". Sådanne omstændigheder har EU-Domstolen ikke tidligere taget stilling til.

Endelig bemærkes det, at for så vidt angår spørgsmålet om indirekte forskelsbehandling, da skulle EU-Domstolen i sag C-668/15 alene tage stilling til, hvorvidt ét neutralt kriterium, fødeland, i sig selv kunne føre til forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, uden at være i besiddelse af statistisk materiale, udtalelser fra kreditinstituttet eller andre oplysninger, der gjorde det muligt at vurdere spørgsmålet nærmere. EU-Domstolen fik således ikke nærmere afdækket, hvad der skal forstås ved en "bestemt" etnisk oprindelse, andet end at det ikke er nok at konstatere, at kriteriet vil stille personer af en etnisk oprindelse i et andet land end EU og EFTA ufordelagtigt, jf. dommens præmis 34, hvilket adskiller sig væsentlig for denne sag.

Sagsøgerne finder på den baggrund, at sagen rejser sådanne spørgsmål om forståelsen af de begreber, der anvendes i lov om etnisk ligebehandling og det etniske ligebehandlingsdirektiv, hvorfor der er grundlag for at forelægge spørgsmål for EU-Domstolen, jf. Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 267, stk. 2.

Det bemærkes, at den præjudicielle forelæggelsesprocedure i TEUF artikel 267 har til formål at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten i medlemslandene, og at EU-Domstolen således bør inddrages, når en sag rejser tvivlsspørgsmål om fortolkning af EU-retten.

De rejste spørgsmål om uklarhed af forståelsen af EU-retten har efter sagsøgerne en sådan karakter, at en afklaring har betydning for en afgørelse af nærværende sag, ligesom de rejste spørgsmål om forståelsen af begreberne i det etniske ligebehandlingsdirektiv ikke allerede er blevet fortolket af EU-

Domstolen. Det er sagsøgernes videre opfattelse, at de EU-retlige spørgsmål ikke med tilstrækkelig sikkerhed kan afgøres uden inddragelse af EU-Domstolen.

Sagsøgerne anmoder herefter om, at nærværende sag udsættes med henblik på, at der sker forelæggelse af følgende spørgsmål for EU-Domstolen:

"1) Er forbuddet mod direkte forskelsbehandling på grund af race og etnisk oprindelse i artikel 2, stk. 2, litra a), i direktiv 2000/43, til hinder for en lovgivning og praksis som den i hovedsagen foreliggende, hvorefter afgrænsning af et boligområde sker ved anvendelse af et afgørende kriterium, der indebærer, at der ikke må bo over 50 procent indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande, hvorefter der pålægges et krav om nedbringelse af almene familieboliger til en andel på under 40 procent ved f.eks. frasalg, og som indebærer, at beboere står til at blive opsagt og smidt ud af deres almene lejeboliger.

2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, udgør en sådan lovgivning og praksis – med mindre den er objektivt begrundet i et legitimt mål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige – da indirekte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse som fastsat i artikel 2, stk. 2, litra b), i direktiv 2000/43?"

Sagsøgerne anmoder endvidere, idet omfang, at Transport- og Boligministeriet ikke er enig i, at der er behov for forelæggelse af spørgsmål for EU-Domstolen, at spørgsmålet om forelæggelse for EU-Domstolen udskilles til særskilt mundtlig formalitetsprocedure.

Procesunderretning af Københavns Kommune og Bo-Vita

Sagsøgerne bemærker til orientering og under henvisning til breve af 30. november 2020 til henholdsvis Københavns Kommune og Bo-Vita (der fremlægges som **bilag 36** og **bilag 37**), at sagsøgerne har procesunderrettet Københavns Kommune og Bo-Vita. Procesunderretningen er alene sket i lyset af de dele af Transport- og Boligministeriets svarskrift, der ses at inddrage Købehavns Kommunes og Bo-Vitas interesser under nærværende sag.

Sagsøgerne bemærker, at Transport- og Boligministeriets bemærkninger knyttet til, at man – muligvis - ikke anser sig selv for rette sagsøgte i nærværende sag, jf. også det ovenfor herom anførte, ikke for indeværende i øvrigt giver anledning til yderligere skridt fra sagsøgernes side.

BILAG:

Bilag 32: Mail af 23. september 2020 fra Bo-Vest/Bo-Vita

Bilag 33: Kopi af artikel: Even Høydahl, Statistisk sentralbyrå, "*Vestlig og ikke-vestlig – ord som ble for store og gikk ut på dato*", 8. oktober 2008

Bilag 34: Faglig rapport, 2020, "*Den demografiske udvikling i Mjølnerparken sammenlignet med tre SUB-områder i perioden 2013-2019*", Center for Rusmiddelbehandling, Psykologisk Institut Aarhus Universitet

Bilag 35: Uddrag fra CIA's årlige udgivelse The World Factbook, Somalia

Bilag 36: Brev af 30. november 2020 til Københavns Kommune

Bilag 37: Brev af 30. november 2020 til Bo-Vita

København, 30. november 2020

Eddie Omar Rosenberg Khawaja
ek@homannlaw.dk

Emne: VS: omdeling af skrift

AdvosysGuid: 3165692f-4bb7-4441-a555-d40e74b9f016

x-sbm-IdProperty: 25

Fra:

Sendt: 23. september 2020 16:11

Til: Petra Alexandra Fokdal <paf@homannlaw.dk>; Eddie Khawaja <ek@homannlaw.dk>

Emne: Fwd: omdeling af skrift

Sendt fra min iPhone

Start på videresendt besked:

Fra:

Dato: 23. september 2020 kl. 13.08.11 CEST

Til:

Cc: _____

Emne: omdeling af skrift

Hej

Det fremsendte skrift med information fra afdelingsbestyrelsen bliver ikke omdelt med ejendomskontorets mellemkomst.

For det første omfatter ejendomsfunktionærernes opgavevaretagelse ikke omdeling af materiale, der har politisk karakter.

For det andet indeholder skriftet ikke retvisende information om genhusningen i Mjølnerparken. Der genhuses inden for helhedsplanen, hvilket er nøje beskrevet i udviklingsplanen, der er vedtaget i medfør af almenboligloven, og som Borgerrepræsentationen og Transport- og Boligministeriet har tiltrådt.

Mvh

STATISTISKE SENTRALBYRÅ, 2008/4

INNVANDRERBEGREPER I STATISTIKKEN

Vestlig og ikke-vestlig - ord som ble for store og gikk ut på dato

PUBLISERT:

8. oktober 2008

Det skjedde i de dager Gro Harlem Brundtland styrte landet. Statistisk sentralbyrå delte verden inn i vesten og resten, og lot landene kalles vestlige og ikke-vestlige. Det passet godt i statistikken. Det ble også lett å bruke for departementer, politikere og journalister. Så falt Berlinmuren, og Den europeiske unionen vokste etter hvert inn i det ikke-vestlige Europa. Heretter er det ikke noe som heter «vestlig» og «ikke-vestlig» i offisiell norsk statistikk.

FORFATTER: EVEN HØYDAHL

Todelingen av verden stemmer ikke lenger med virkeligheten. I statistikken fra Statistisk sentralbyrå (SSB) vil derfor grupperinger etter verdensdeler eller opprinnelsesland overta.

De fleste kjenner til og mange bruker betegnelsene vestlig og ikke-vestlig. Denne måten å dele inn verden, er blitt stadig mer brukt etter hvert som innvandrerne fra ikke-vestlige land er blitt flere her i landet. De vestlige land har vært landene i Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania. Resten var ikke-vestlig.

I 1970 hadde Norge 50 000 innvandrere og barn av innvandrere fra vestlige land og 10 000 fra ikke-vestlige land. I gruppen ikke-vestlige var 6 000 fra Øst-Europa og 4 000 fra andre deler av verden. I 2007 var tallet steget til 105 000 vestlige og 310 000 ikke-vestlige med 80 000 fra Øst-Europa. Av de 80 000 var 31 000 fra de nye EU-landene. Det betyr at mange blant de ikke-vestlige faktisk kom fra EU-land.

Fra den kalde krigen

Skillet mellom det vestlige og ikke-vestlige Europa var ikke SSBs påfunn. Det ble satt etter grensene fra den kalde krigen. Etter at muren i Berlin ble revet ned og tok med seg jernteppet i fallet, har Europa blitt noe helt annet enn det var tidligere. Og etter den siste utvidelsen av EU strekker nå Den europeiske unionen seg østover nesten til St. Petersburg. Polakker og rumenere har fått de samme muligheter til å arbeide og bo i Norge som nederlendere og italienere. En inndeling av Europa etter øst og vest for jernteppet er blitt stadig mer meningsløs etter hvert som årene har gått siden 1989.

Behov for å forenkle

Vesten og vestlige land var etablerte betegnelser før Statistisk sentralbyrå begynte å bruke dem som landgruppering. Men SSB presiserte grupperingen og ga også navnet «ikke-vestlige land» til de resterende landene.

Grupperingen sprang opprinnelig ut av et behov i en analyse av bokkonsentrasjon i Oslo, i regi av SSB (Blom 1995). Å samle land i ulike grupper er ofte hensiktsmessig når informasjon som involverer landbakgrunn, skal presenteres i form av statistikk. Man bør helst unngå å publisere data for inntil 200 enkeltland når datagrunnlaget eller problemstillingen krever langt færre enheter. Når vi skal forstå og forklare fenomener i samfunnet, har vi behov for å forenkle. Land blir ofte gruppert sammen i verdensdeler, men av og til er det behov for enda færre grupper. En todeling er den mest forenklete versjonen av gruppering.

Vesten og «resten»

Skillet mellom vestlige og ikke-vestlige land ble prøvd ut i statistikken, og viste seg å gi store utslag. Derfor er vestlig og ikke-vestlig etter hvert blitt mye brukt i statistikk og analyser.

En slik todeling var besnærende, den gjorde ting enklere å forstå, og snart var ikke-vestlige innvandrere noe de fleste visste hva var. Motstanderne av denne todelingen mener imidlertid at inndelingen skjuler mer enn den avdekker, på grunn av de store interne forskjellene innenfor de to gruppene. Mange svært ulike land har havnet i samme gruppe, med størst forskjeller innenfor gruppen ikke-vestlige. De ikke-vestlige landene er på sett og vis en restkategori. Verden var delt inn i vesten og resten.

Blir brukt i politikken

Skillet mellom vestlig og ikke-vestlig brukes nå av mange utenfor Statistisk sentralbyrå, også innenfor offentlig forvaltning. Arbeids- og inkluderingsdepartementet utformer tiltak for økt rekruttering av personer med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn til arbeidslivet, med kvotering som ett av tiltakene. Det er en aktuell problemstilling å øke andelen lekdommere med ikke-vestlig bakgrunn. Enkelte utdanningsinstitusjoner har kvoter for studenter fra ikke-vestlige land.

Dette er noen eksempler på hvordan SSBs gruppering er blitt til et politisk handlingsbærende inndelingssett. Selv om det ikke var SSBs intensjon da grupperingene ble innført i statistikken, må vi ta inn over oss at endring av grupperingen kan få betydning langt ut over de tabellene vi produserer.

Vestlig som en «bedre» kategori?

Å finne gode begreper og betegnelser er ofte alt annet enn lett. Landene skal ikke bare plasseres i den ene eller den andre gruppen. Gruppene skal også ha navn. Ideelt sett bør betegnelser (navnene) være presise, entydige, fri for utilsiktede assosiasjoner og ikke minst enkle å bruke både i skrift og dagligtale. Vestlig og ikke-vestlig fungerer godt i skrift og tale. De er korte, greie betegnelser, som de fleste har en slags intuitiv forståelse av. Eller i hvert fall hadde før den kalde krigen tok slutt, noe som rotet ting til. Men betegnelsene er problematiske av flere grunner.

I avisene kan vi daglig lese om innvandring og innvandrere fra ikke-vestlige land. Videre vises det til vestlige verdier og vestlig levemåte. Det som er vestlig, er ofte forstått som noe positivt og høyt utviklet, mens ikke-vestlig oftere forbindes med problemer av ulike slag.

Selve ordet ikke-vestlig, med en negasjon, gir inntrykk av en mangel eller et fravær av noe. Da SSB innførte skillet mellom vestlig og ikke-vestlig i statistikken, var det ikke meningen at vestlig skulle oppfattes som bedre enn ikke-vestlig. SSBs definisjonsmakt er likevel ikke så stor at byrået har enerett til å fylle begreper og betegnelser med mening. Betegnelsene er derfor belastet med mange, og for SSB utilsiktede, assosiasjoner. Så selv om innholdet i gruppene endres, og de nye EU-landene inkluderes blant de vestlige land, er betegnelsene fremdeles problematiske. De bærer med seg en aura av både kolonitiden og den kalde krigen.

Ubekvemt å bli kalt «ikke-vestlig»

Det er gjerne innvandrere fra såkalte ikke-vestlige land som målbærer problemet med betegnelsene. De er ikke bekvemme med meningsinnholdet i den kategorien som de er plassert i. Hadde landgruppene kun blitt brukt i analyser i Statistisk sentralbyrå, ville det trolig neppe ha skapt noe problem.

Grupperingen har imidlertid fått mye større betydning enn den opprinnelig var tiltenkt. I stedet for å være et redskap og en gruppering på linje med verdensdeler og andre grupperinger har vestlig og ikke-vestlig blitt selve hovedskillet i statistikk og ikke minst samfunnsdebatt rundt innvandring og innvandrere. At en innvandrer er ikke-vestlig, har fått status som en svært viktig egenskap ved denne personen. Mange innvandre og barn av innvandrere opplever derfor SSBs kategorisering av mennesker som en belastning.

En todeling er av og til faglig nødvendig

Det er uheldig at skillet mellom vestlige og ikke-vestlige land har fått så stor betydning. Så lenge både innvandringsmønsteret og innvandrernes levekår i Norge varierer systematisk etter landbakgrunn, har SSB likevel av og til behov for å bruke en todeling av verden i analyser og statistikk. Hvis det er store ulikheter mellom grupper i samfunnet, er det byråets oppgave å beskrive dette på en best mulig måte.

Det er et dilemma at enhver beskrivelse av problemer kan virke stigmatiserende for hele grupper. Om gruppen er ikke-vestlige innvandrere, somaliere, finnmarkinger, alenemødre eller unge mannlige bilførere, er dilemmaet prinsipielt sett det samme. SSB kan likevel ikke la være å beskrive ulikheter av omtanke for alle dem som oppfattes å tilhøre en problemgruppe uten selv å ha slike problemer.

SSB har likevel valgt å gå bort fra en gruppering i vestlige og ikke-vestlige land. Innvandrere og deres barn skal i større grad grupperes etter verdensdeler eller enkeltland i statistikk og analyser, noe som vil gi et mer nyansert bilde av innvandrerbefolkningen.

Arbeidsinnvandrere flytter inn og ut av landet

SSB vil videreføre en oppdatert variant av «vestlig og ikke-vestlig» til spesielle formål, men da med nye betegnelser på gruppene. Denne grupperingen fanger opp ulikheter i migrasjonsmønster mellom land innenfor Europa, Amerika og Oseania.

I Europa er det et viktig skille mellom EU- og EØS-land på den ene siden, og Russland, Hviterussland, Ukraina, Moldova og tidligere Jugoslavia på den andre. Innvandrere fra EU- og EØS-land kommer til Norge på grunn av arbeidsmarkedet. De fleste innvandrere fra landene lenger øst og fra tidligere Jugoslavia har kommet som flyktninger. Også i Amerika og Oseania er det et lignende skille.

En viktig forskjell mellom de to gruppene er at arbeidsinnvandrerne gjerne flytter inn og ut av landet alt etter som det passer seg. Flyktninger blir i langt større grad boende, da mange ikke har noe å flytte tilbake til, og de kan heller ikke regne med å få flytte tilbake til Norge hvis de først forlater landet. Denne forskjellen har betydning på mange områder når det gjelder tilpasning til det norske samfunnet. Arbeidsinnvandrere og flyktninger er rett og slett så forskjellige at de bør plasseres i to forskjellige grupper. Derfor er det i visse sammenhenger behov for en gruppering av land på tvers av verdensdelene. Japan kunne vært gruppert sammen med USA og Australia, men er for enkelhets skyld plassert i samme gruppe som resten av Asia, da innvandringen fra Japan er liten, og utgjør en svært liten del av innvandringen fra Asia.

Nye betegnelser

De nye betegnelseene er altså EU/EØS-land, USA, Canada, Australia og New Zealand – og Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS (se tekstboks). Dette er ikke brukervennlige betegnelser, sammenlignet med de langt mer «elegante» betegnelseene vestlig og ikke-vestlig. Men gode betegnelser er ikke enkle å finne. Enten har de gjemt seg svært godt, eller så finnes de ikke. Samtidig kan det faktisk være en fordel at betegnelseene ikke glir så lett inn i språket. Det kan være positivt for den offentlige debatten at denne grupperingen ikke blir like mye brukt som vestlig og ikke-vestlig har vært. Når det ikke lenger er så beleilig å dele innvandrerne i kun to grupper, vil trolig debattene bli mer nyanserte.

To nye landgrupperinger erstatter vestlig og ikke-vestlig

1. EU/EØS-land, USA, Canada, Australia og New Zealand

I EU- og EØS-land (med flere) inngår: Belgia, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Gibraltar, Hellas, Irland, Island, Italia, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Slovakia. Slovenia, Spania, Storbritannia, Sveits, Sverige, Tyskland, Tsjekkia, Østerrike og Ungarn, samt Andorra, Færøyene, Grønland, Monaco, San Marino og Vatikanstaten.

2. Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS

Asia med Tyrkia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og europeiske land utenfor EU/EØS.

I Europeiske land utenom EU/EØS inngår: Albania, Bosnia-Hercegovina, Hviterussland, Kosovo, Kroatia, Makedonia, Moldova, Montenegro, Russland, Serbia og Ukraina.

Referanser

Blom, Svein (1995): Innvandrere og bokonsentrasjon i Oslo, Rapporter 1995/32, Statistisk sentralbyrå.

Kontakt

SSBs informasjonstjeneste

informasjon@ssb.no

21 09 46 42

Rapport

Den demografiske udvikling i Mjølnerparken sammenlignet med tre SUB-områder i perioden 2013-2019

Faglig rapport fra Center for Rusmiddelforskning, Psykologisk Institut
Aarhus Universitet

2020

Tobias Kammersgaard

Indhold

Introduktion.....	3
1.0 Baggrund.....	4
1.1/ <i>Definitioner.....</i>	5
1.2/ <i>Udvælgelse af boligområder til analyse.....</i>	5
1.3/ <i>Formål med undersøgelse.....</i>	6
1.4/ <i>Diskretionering.....</i>	6
2.0 Andel af indvandrere og efterkommere af beboerne i de fire boligområder.....	7
2.1/ <i>Andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.....</i>	7
2.2/ <i>Andel af indvandrere fra Mellemøsten og Nordafrika.....</i>	8
2.3/ <i>Andel af indvandrere og efterkommere fra alle lande.....</i>	8
2.4/ <i>Andel af ikke-vestlige indvandrere fra Mellemøsten og Nordafrika.....</i>	9
2.5/ <i>Andel af beboere med Danmark som oprindelsesland.....</i>	10
3.0 Oversigt over fordelingen af oprindelseslande i de fire boligområder.....	11
3.1/ <i>Mjølnerparken.....</i>	11
3.2/ <i>Løvvangen.....</i>	11
3.3/ <i>Hedelundgårdparken.....</i>	12
3.4/ <i>Byparken/Skovparken.....</i>	13
4.0 Statsborgerskab i de fire boligområder.....	14
5.0 Sammenligning af andre demografiske karakteristika for boligområderne.....	16
5.1/ <i>Kønssammensætning i boligområderne.....</i>	16
5.2/ <i>Alderssammensætning i områderne.....</i>	17
6.0 Undersøgelser af sammenhænge mellem køn, alder og etnicitet i boligområderne.....	22
6.1/ <i>Andel af unge mænd/drenge i områderne 10-29 år.....</i>	22
6.2/ <i>Andelen af unge mænd/drenge i områderne 10-29 år med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika.....</i>	22
6.3/ <i>Kønfordeling for 10-29-årige med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika.....</i>	23
7.0 Konklusion/opsummering.....	24

Introduktion

Denne rapport vil beskrive den demografiske udvikling i det såkaldte "hårde ghettoområde" Mjølnerparken (København), sammenlignet med tre udvalgte socialt udsatte boligområder (SUB-områder): Byparken/Skovparken (Svendborg), Hedelundgårdparken (Esbjerg) og Løvvangen (Aalborg). Til at afgrænse områderne er Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens (TBST) adresseliste anvendt, der også anvendes til udarbejdelse af de officielle årlige lister over ghettoområder og socialt udsatte boligområder.

1.0 Baggrund

I 2004 udgav den daværende regering den første strategi mod såkaldt "ghettoisering", som havde til formål at forhindre, at der udvikles områder som var "fysisk, socialt, kulturelt og økonomisk afsondrede fra det øvrige samfund" (Regeringen, 2004, s. 7). Ifølge regeringen udgjorde denne "ghettoisering" en alvorlig barriere for integrationen af indvandrere og efterkommere i det danske samfund. Fokuset på de såkaldte "ghettoer" har været vedvarende i dansk politik gennem 2000'erne og 2010'erne, uagtet skiftende regeringer¹.

Siden 2010 har regeringen publiceret årlige lister over 1) socialt udsatte boligområder, 2) ghettoområder og 3) hårde ghettoområder. Definitionen af et socialt udsat boligområde eller en ghetto er skiftet igennem tiden. Men i 2019 skal et område opfylde mindst to af de følgende krav, for at blive defineret som et socialt udsat boligområde:

1. Andelen af beboere i alderen 18-64-årige, der er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnittet over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
3. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grunduddannelse, overstiger 60 pct. af samtlige beboere i samme aldersgruppe.
4. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området (eksklusive uddannelsessøgende) er mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen

(Transport- og Boligministeriet, 2019)

Ghettoområder: defineres som boligområder der opfylder betingelserne for at være et socialt udsat boligområde, men som samtidig også har over 50% beboere som er indvandrere eller efterkommere fra såkaldte "ikke-vestlige lande".

Hårde ghettoområder: defineres som boligområder, som de seneste fire år har opfyldt betingelserne for at være et ghettoområde.

I 2019 var der i alt 40 socialt udsatte boligområder i Danmark, 28 af disse var også defineret som ghettoområder og endeligt var 15 af disse også defineret som hårde ghettoområder.

¹ Dog har den nuværende regering valgt at stoppe med at bruge begrebet "ghetto" i daglig tale, men begrebet figurerer stadig på ghettolisterne og for den særlovgivning der gælder i disse områder (Villesen, 2019)

1.1/ Definitioner

Analysen bruger Danmarks Statistiks definitioner indvandrere, efterkommere, oprindelsesland og vestlige/ikke-vestlige lande. De er som følger:

1.2/ Udvælgelse af boligområder til analyse

Indvandrer: En indvandrer er født i udlandet. Ingen af forældrene må være både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommer: En efterkommer er født i Danmark. Ingen af forældrene må være både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommer.

Person med dansk oprindelse: En person med dansk oprindelse er en person - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland: Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.

Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland.

Vestlige/Ikke-vestlige lande: Vestlige lande: Alle 28 EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

(Danmarks Statistik, 2017)

For at sammenligne den demografiske udvikling for Mjølnerparken med andre lignende områder er der udvalgt tre boligområder, som ligner Mjølnerparken mest på en række parametre, der definerer et socialt udsat boligområde, men hvor der ikke bor en høj andel af indvandrere og efterkommere. I den forbindelse er de følgende SUB-områder blevet udvalgt: Byparken/Skovparken (Svendborg), Hedelundgårdparken (Esbjerg), og Løvvangen (Aalborg). Årsagen til, at der ikke er udvalgt SUB-områder i nogle af de større danske byer (som fx Odense eller Aarhus) er, at alle de SUB-områder, der findes i disse byer, er kategoriseret som "ghetto"-områder, da andelen af indvandrere og efterkommere fra "ikke-vestlige" lande overstiger 50%. Nedenfor ses en oversigt over de demografiske data som områderne er udvalgt fra, baseret på de informationer som Transport- og Boligministeriet årligt udgiver om områderne. Tallene er fra den seneste rapport fra 1. december 2019. Som det fremgår opgives der ikke andelen af efterkommere og

indvandrere fra "ikke-vestlige" lande i SUB-områderne, da dette ikke indgår som et selektionskrav for at indgå i listen over SUB-områder.

Område	Kommune	Beboere (1.000 +)	Udenfor arb. marked >40 pct.	Dømte ≥ 2,03 pct.	Kun grundskole > 60 pct.	Gns. indkomst < 55 pct.	E & I Ikke vestlig > 50 pct.
Mjølnerparken	København	1.659	38,0	2,02	75,2	49,6	80,5
Byparken/Skovparken	Svendborg	1.422	50,5	1,88	68,9	58,6	N/A
Hedelundgårdparken	Esbjerg	2.403	45,1	2,01	63,4	63,0	N/A
Løvvangen	Aalborg	1.843	41,3	1,64	63,3	67,1	N/A

1.3/ Formål med undersøgelse

Formålet med denne rapport er at udvide sammenligningsgrundlaget, der muliggør at kunne se på forskelle og ligheder mellem de fire udvalgte boligområder. På baggrund af et særudtræk fra Danmarks Statistik vil denne rapport bidrage med yderligere information om den demografiske udvikling i de fire udvalgte boligområder, som rækker ud over de data som Transport- og Boligministeriet årligt udgiver om områderne. Specifikt vil denne rapport belyse etnisk herkomst, og køns- og alderssammensætningen for beboerne i de fire boligområder fra 2013 til 2019.

1.4/ Diskretionering

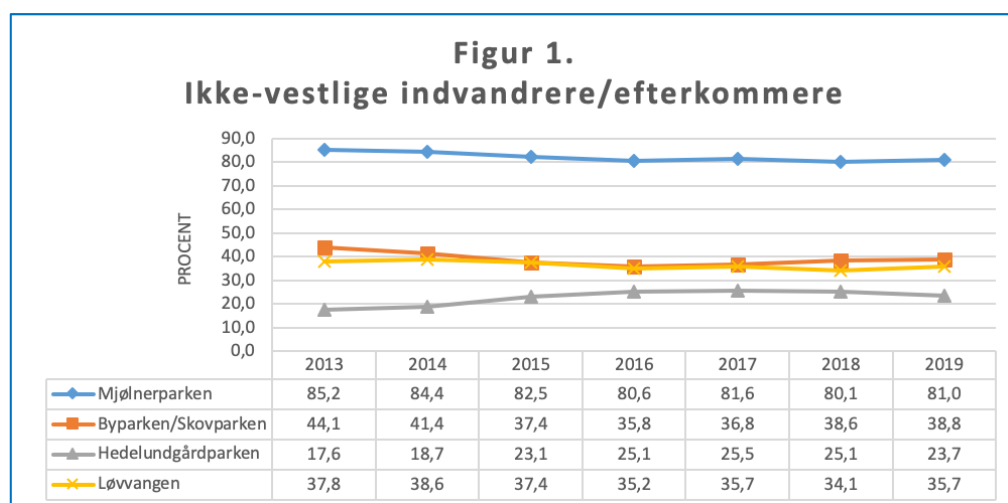
Danmarks Statistik har været nødsaget til at diskretionere datasættet som denne analyse baseres på. Det betyder at nogle informationer er udeladt, for at undgå at de kan føres tilbage til enkeltpersoner. Det betyder for eksempel at der er oprettet en kategori for en række lande hvor der er så få beboere der stammer fra, at det ikke ville være muligt at bibeholde deres anonymitet. Denne kategori har fået betegnelsen: 'Mellemøsten øvrige'. I kategorien Mellemøsten øvrige indgår følgende lande: Forenede Arabiske Emirater, Yemen, Algeriet, Libyen, Saudi-Arabien, Tunesien, Mellemøsten uoplyst, Jordan, Kuwait, Qatar, Israel, Oman, Bahrain.

For at kunne bibeholde så meget information om muligt om de enkelte beboeres oprindelseslande har Danmarks Statistik været nødt til at opdele statsborgerskab i tre kategorier: 1) Danmark, 2) Vestlige lande og 3) Ikke-vestlige lande. Dette er sket ud fra en betragtning om, at variabelen "oprindelsesland" bidrager med mere information om de enkelte beboeres etniske herkomst end variabelen "statsborgerskab" idet en beboer godt kan have dansk statsborgerskab, men have et oprindelsesland der ikke er Danmark. Desuden er det "oprindelsesland" der er bestemmende for, om beboerne kategoriseres som værende indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande.

2.0 Andel af indvandrere og efterkommere af beboerne i de fire boligområder

2.1/ Andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande

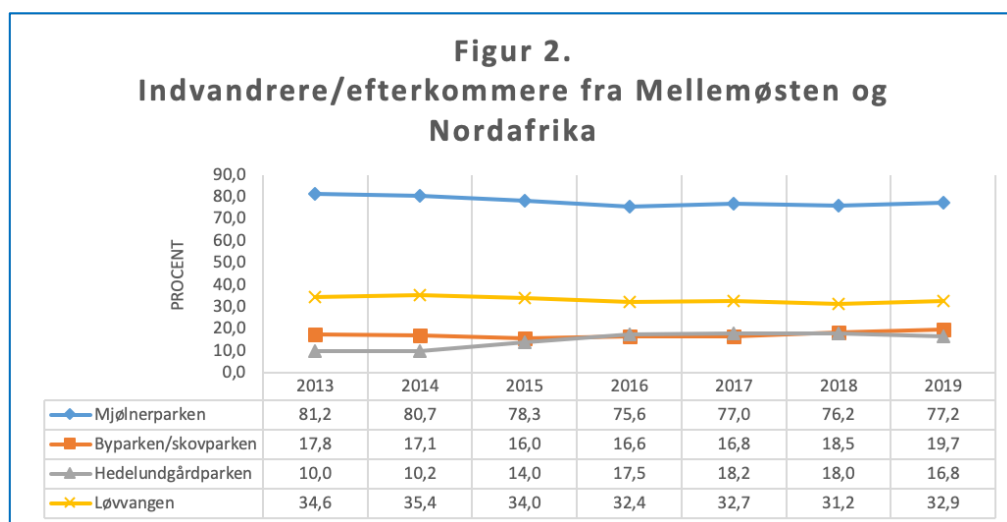
Siden Transport- og Boligministeriet ikke publicerer tal for andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i de såkaldte SUB-områder, vil vi indlede med at se på fordelingen heraf i de fire undersøgte boligområder. Som det ses nedenfor, er der i alle årene, ikke overraskende, markant flere indvandrere og efterkommere fra de såkaldt ikke-vestlige lande i Mjølnerparken sammenlignet med de tre andre boligområder. Således har der i Mjølnerparken i alle årene fra 2013 til 2019 været over 80% beboere med indvandrerbaggrund fra såkaldt ikke-vestlige lande, mens der i de resterende boligområder i alle årene fra 2013 til 2019 har været under 45%. Dog er andelen af indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande i Mjølnerparken faldet fra 85,2% i 2013 til 81% i 2019.

Den højeste andel af indvandrere/efterkommere med ikke-vestlig baggrund i alle årene i de tre SUB-områder var i Byparken/Skovparken i 2013, hvor der var 44,1%. Siden da er andelen dog faldet, så det i 2019 kun var 38,8% af beboerne, der var indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande. Det boligområde med færrest indvandrere/efterkommere var Hedelundgårdsparken i 2013, hvor der kun var 17,6% indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande. Dog er andelen af indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande i Hedelundgårdsparken siden steget og i 2019 var der 23,7% af beboerne med denne baggrund. Overordnet kan man se en udligning af forskellen i andelen af indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande i de tre boligområder, således at andelen er tættere på hinanden i 2019 end de var i 2013. Dog er der dog stadig væsentligt færre indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande i Hedelundgårdsparken i 2019 sammenlignet med de andre SUB-områder, hvor der i 2019 var 23,7%.

2.2/ Andel af indvandrere fra Mellemøsten og Nordafrika ²

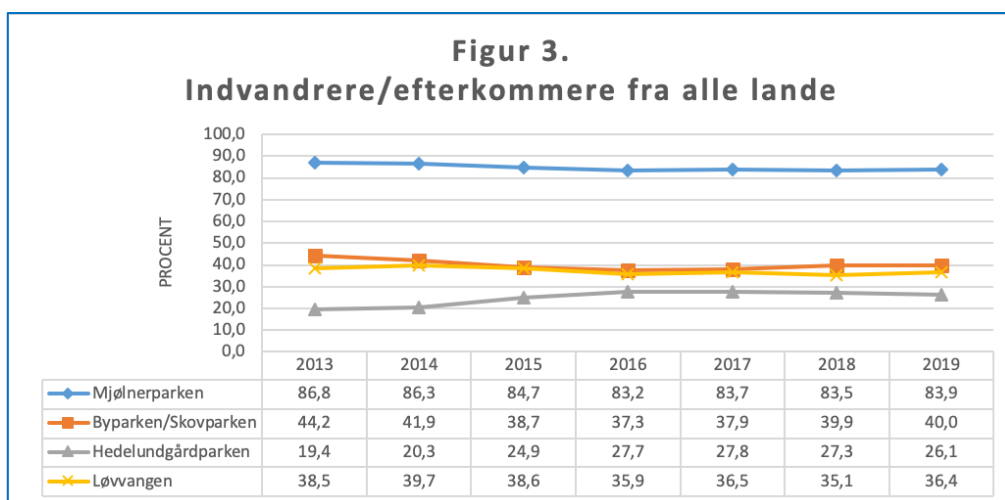
Ikke-vestlige lande er en relativt bred kategori, som omfatter samtlige lande udenfor EU/EUF og Canada, USA, Australien og New Zealand. For at komme det nærmere, hvem der bor i de fire boligområder, er der nedenfor lavet en oversigt over udviklingen af indvandrere/efterkommere fra Mellemøsten og Nordafrika, da disse områder netop udgør oprindelseslandene for en væsentlig andel af beboerne i områderne. Således ses det, at 81,2% af beboerne i Mjølnerparken i 2013 havde oprindelse i Mellemøsten/Nordafrika og 77,2% i 2019. Dette er meget tæt på de 85,2% og 81% beboere fra ikke-vestlige lande i Mjølnerparken i hhv. 2013 og 2017 (se figur 1). Samtidig fremgår det også, at det boligområde med næstflest indvandrere/efterkommere fra Mellemøsten er Løvvangen, som dermed har en relativt større andel af beboere fra Mellemøsten og Nordafrika, sammenlignet med de to andre SUB-områder. I 2013 var der således 34,6% beboere med oprindelse i Mellemøsten/Nordafrika i Løvvangen og 32,9% i 2019.

2.3/ Andel af indvandrere og efterkommere fra alle lande

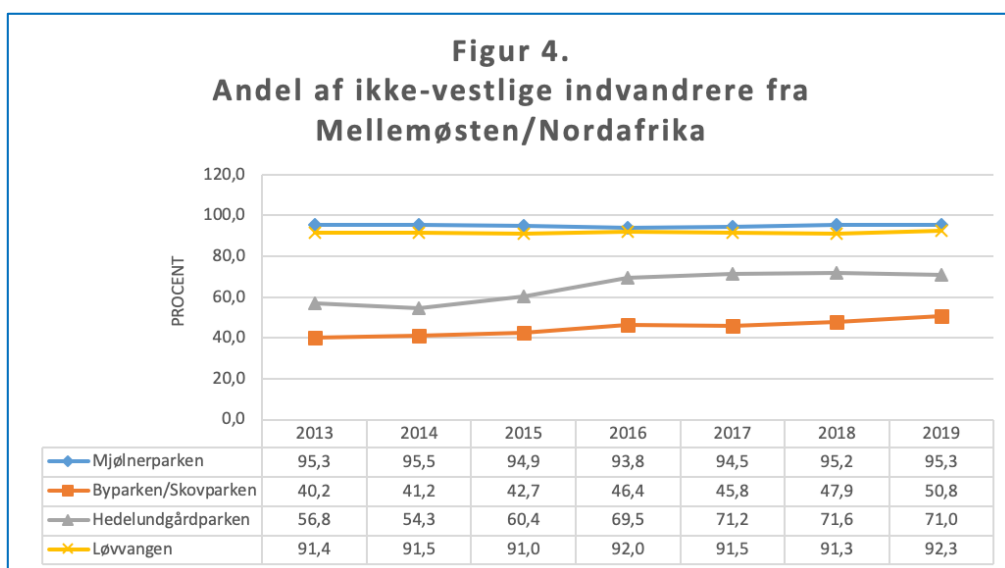
Hvis man ser på andelen af indvandrere og efterkommere fra alle lande, er denne andel ikke væsentligt højere i nogle af boligområderne, hvilket indikerer, at de fleste af de indvandrere og efterkommere der bor i områderne er fra de såkaldt ikke-vestlige lande. Som det fremgår af figur 2 er udviklingen i andelen af indvandrere/efterkommere fra alle lande stort set identisk med udviklingen i andelen af indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande. Der ses et par procentpoint højere andel for alle boligområderne, hvilket indikerer, at der kun bor en meget lille andel af indvandrere/efterkommere fra såkaldt "vestlige" lande i boligområderne.

² Mellemøsten og Nordafrika dækker i dette tilfælde over følgende: Afghanistan, Egypten, Irak, Iran, Libanon, Marokko, Pakistan, Somalia, Syrien, Tyrkiet, Forenede Arabiske Emirater, Yemen, Algeriet, Libyen, Saudi-Arabien, Tunesien, Jordan, Kuwait, Qatar, Israel, Oman, Bahrain, kategorien "Mellemøsten uoplyst", samt personer hvor oprindelsesland er oplyst som statsløse, da disse antages i overvejende grad at udgøres af statsløse palæstinensere.

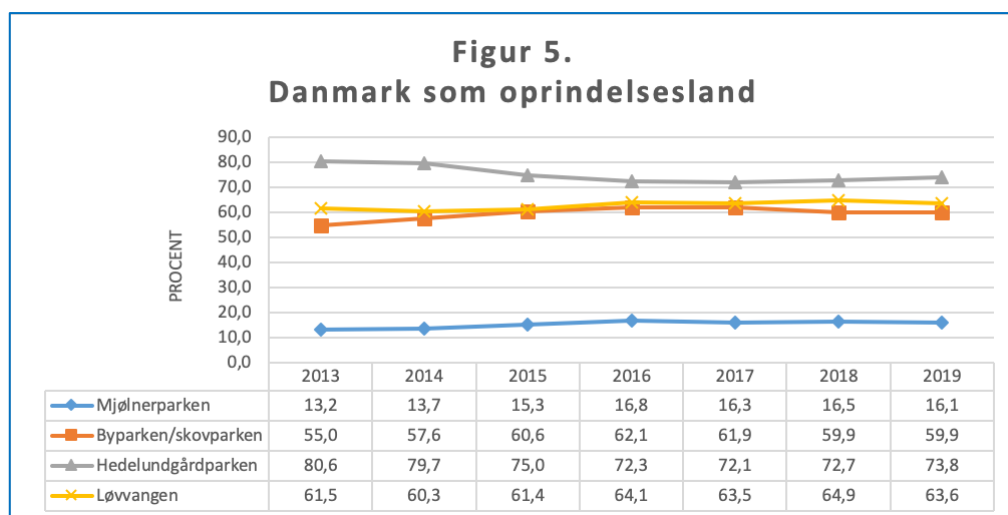
2.4/ Andel af ikke-vestlige indvandrere fra Mellemøsten og Nordafrika

Hvis vi ser på andelen af ikke-vestlige indvandrere i områderne som stammer fra Mellemøsten eller Nordafrika kan vi se, at disse udgør ca. 95% af de ikke-vestlige indvandrere i Mjølnerparken, som samtidig er det område med absolut flest ikke-vestlige indvandrere (figur 1). I Løvvangen ses det ligeledes at 91-92% af de ikke-vestlige indvandrere stammer fra et mellemøstligt eller nordafrikansk land. For de andre boligområder synes der at være en større spredning i, hvor de ikke-vestlige indvandrere stammer fra og der var således 40,2% af de ikke-vestlige indvandrere der var fra Mellemøsten eller Nordafrika i Byparken/Skovparken i 2013 og 56,8% i Hedelundgårdparken. Andelen af ikke-vestlige indvandrere fra Mellemøsten/Nordafrika var dog steget i begge områder i 2019 til 50,8% for Byparken/Skovparken og 71% for Hedelundgårdparken.

2.5/ Andel af beboere med Danmark som oprindelsesland³

Hvis vi ser på andelen af beboere med Danmark som oprindelsesland i de fire boligområder, er der tydelig forskel mellem Mjølnerparken og de tre SUB-områder. Således er andelen af beboere med Danmark som oprindelsesland i Mjølnerparken 13,2% i 2013 og 16,1% i 2019. Til sammenligning var andelen af beboere med Danmark som oprindelsesland mellem 55% og 80% i alle de andre boligområder alle årene. Byparken/Skovparken var det område med færrest beboere med Danmark som oprindelsesland med 55% i 2013, men andelen er siden steget og var således 59,9% i 2019. Det boligområde med flest beboere med Danmark som oprindelsesland var Hedelundgårdparken i 2013, hvor der var 80,6% beboere med Danmark som oprindelsesland. Andelen af beboere med Danmark som oprindelsesland i Hedelundgårdparken er dog siden faldet og i 2019 var andelen således 73,8%.

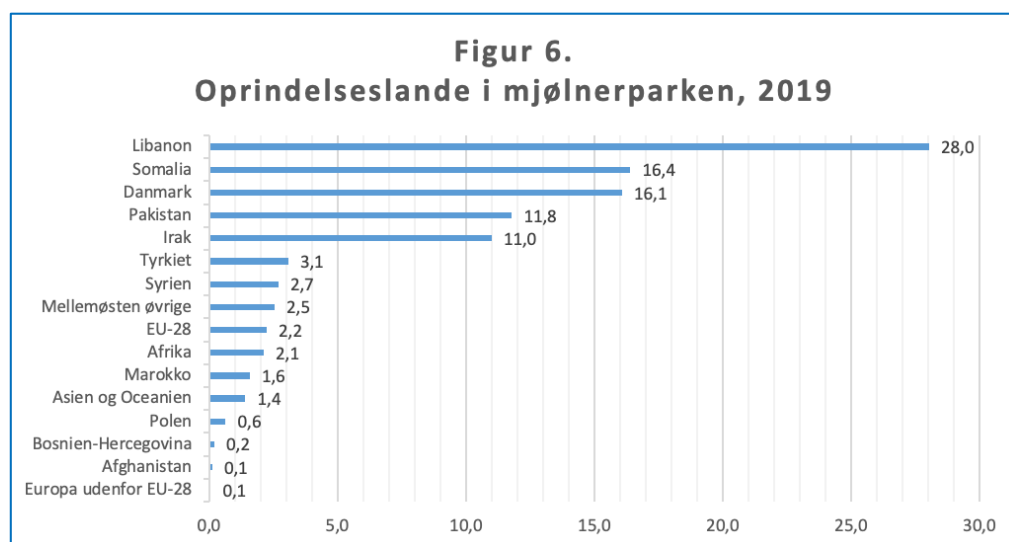
³ I Danmarks Statistiks opgørelser er en person med dansk oprindelse en person - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

3.0 Oversigt over fordelingen af oprindelseslande i de fire boligområder

I dette afsnit vil vi se nærmere på hvilke oprindelseslande som beboerne i de fire boligområder havde i 2019.

3.1/ Mjølnerparken

I Mjølnerparken ses det, at det mest udbredte oprindelsesland er Libanon som 28% af beboerne havde, dernæst Somalia som 16,4% af beboerne havde og derefter Danmark som 16,1% af beboerne havde. Desuden ses der også mange beboere med Pakistan som oprindelsesland, hvilket var det fjerdemest udbredte oprindelsesland med 11,8%, samt beboere med Irak som oprindelsesland, hvilket var det femtemest udbredte med 11%. Herefter er der et hop ned til Tyrkiet og Syrien, som henholdsvis 3,1% og 2,7% af beboerne havde som oprindelsesland. Dernæst er der beboere med oprindelsesland i "Mellemøsten øvrige"⁴ som udgør 2,5% af beboerne i området. Der var desuden 2,2% med et EU-28 land som oprindelsesland og 2,1% med et afrikansk land som oprindelsesland (eksklusiv de nævnte Nordafrikanske lande). De resterende lande var der under 2% af beboerne, der havde som oprindelsesland.

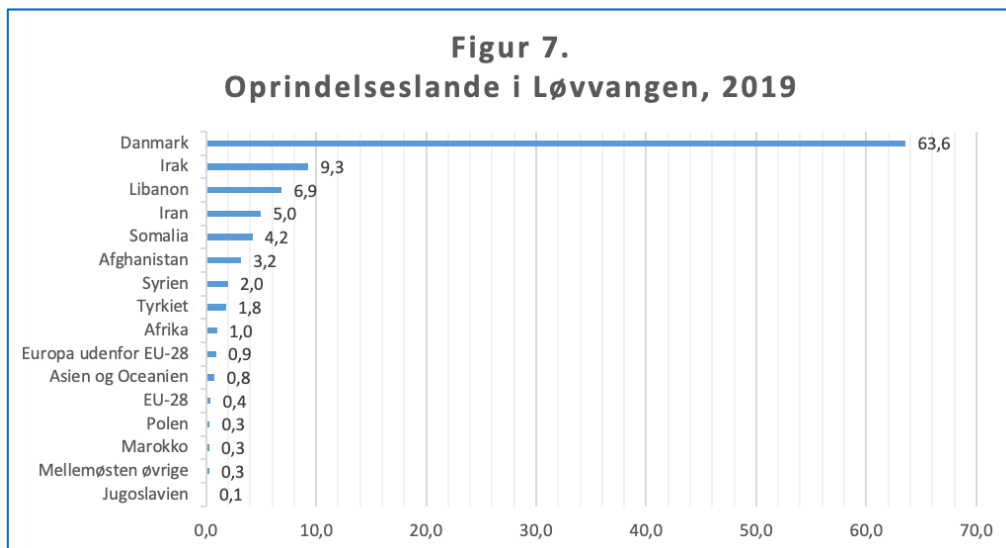

3.2/ Løvvangen

I Løvvangen var Danmark det land, som absolut flest beboere havde som oprindelsesland med 63,6%. Dernæst var Irak det andet mest udbredte oprindelsesland med 9,3%. Dernæst Libanon med 6,9% og derefter Iran med 5%. Det femte mest udbredte oprindelsesland var Somalia med 4,2%. Der var 3,2% af beboerne der havde Afghanistan som deres oprindelsesland og 2% havde

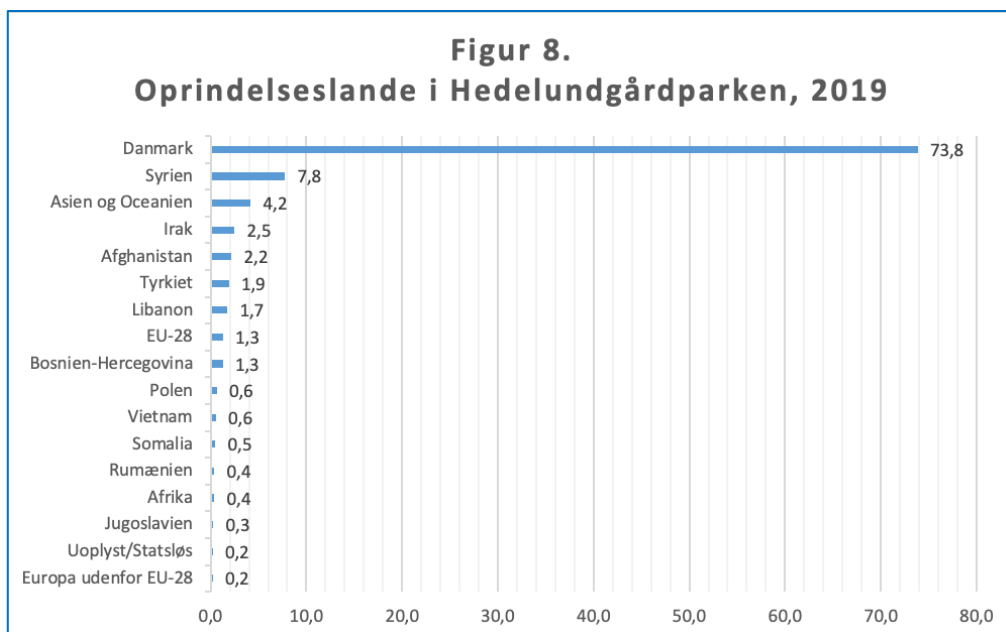
⁴ I denne kategori indgår: Forenede Arabiske Emirater, Yemen, Algeriet, Libyen, Saudi-Arabien, Tunesien, "Mellemøsten uoplyst", Jordan, Kuwait, Qatar, Israel, Oman, Bahrain.

Syrien som oprindelsesland. De resterende lande var der under 2%, der havde som oprindelsesland.

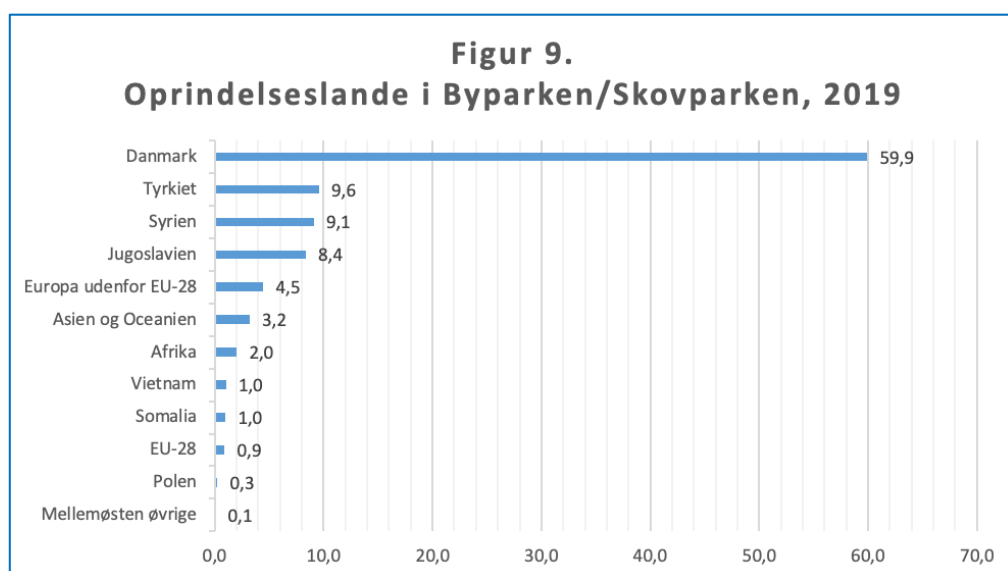
3.3/ Hedelundgårdparken

I Hedelundgårdparken havde langt de fleste beboere Danmark som oprindelsesland med 73,8%. Det andet mest udbredte oprindelsesland var Syrien med 7,8% og det tredje mest udbredte oprindelsesland var et af landene i Asien og Oceanien med 4,2%. Det fjerdemest udbredte oprindelsesland var Irak med 2,5% og det femte mest udbredte oprindelsesland var Afghanistan med 2,2%. De resterende lande var der under 2%, der havde som oprindelsesland.

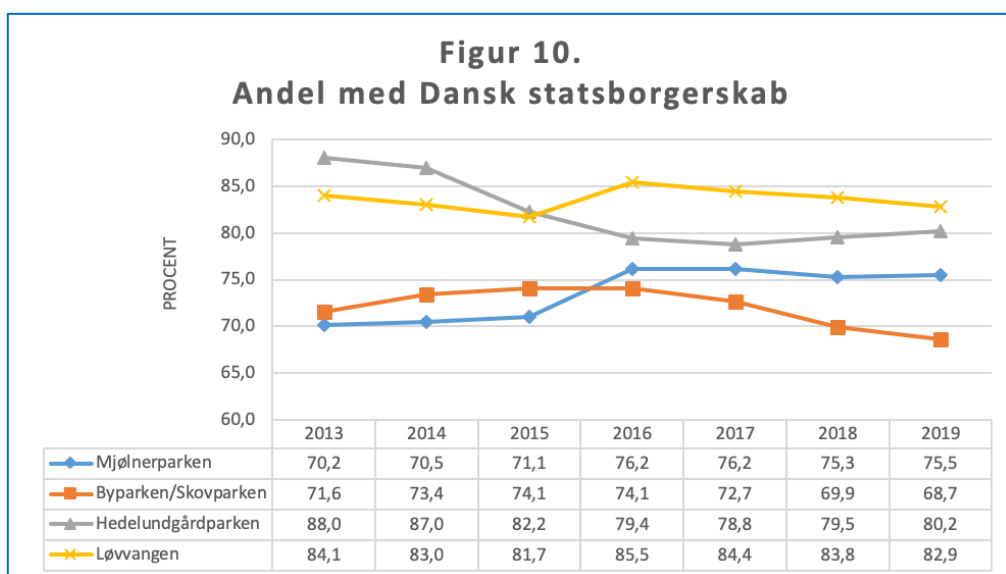
3.4/ Byparken/Skovparken

I Byparken/Skovparken var Danmark ligeledes det mest udbredte oprindelsesland blandt beboerne med 59,9%. Det andet mest udbredte oprindelsesland var Tyrkiet med 9,6% og det tredje mest udbredte var Syrien med 9,1%. Det fjerde mest udbredte oprindelsesland var Jugoslavien med 8,4%. Det femte mest udbredte oprindelsesland var et af de europæiske lande udenfor EU-28 med 4,5% og det sjette mest udbredte oprindelsesland var et af landene i Asien og Oceanien med 3,2%. Det syvende mest udbredte oprindelsesland var et af landene i Afrika (eksklusiv de nævnte Nordafrikanske lande). De resterende lande var der under 2% der havde som oprindelsesland.

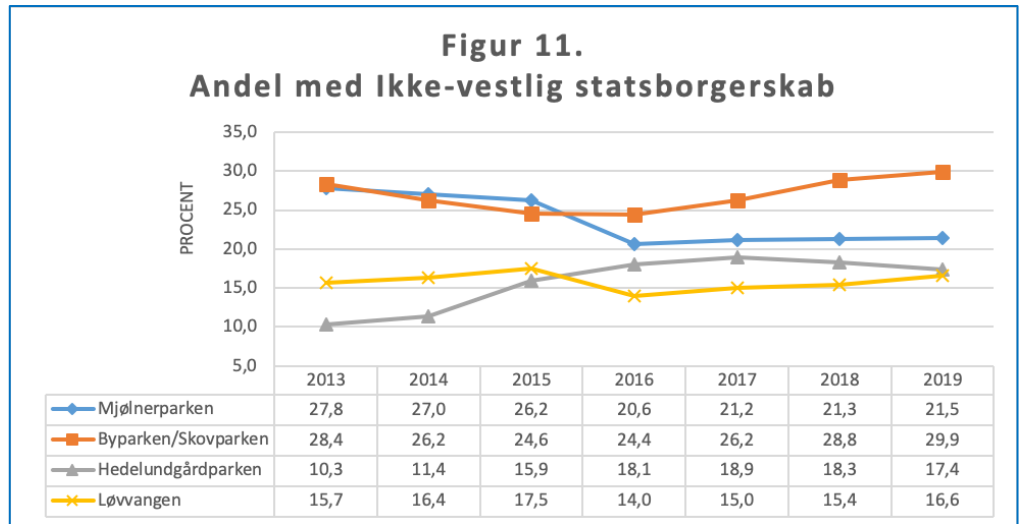

4.0 Statsborgerskab i de fire boligområder

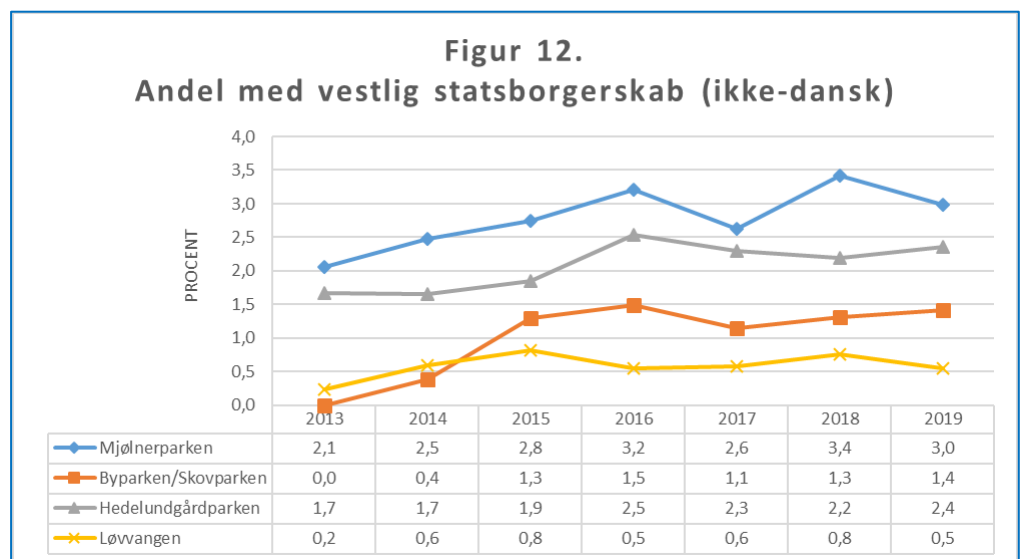
De fleste beboere i de fire boligområder havde dansk statsborgerskab. I 2013 var der den laveste andel af beboere med dansk statsborgerskab i Mjølnerparken med 70,2% også i Byparken/Skovparken var der dog en relativt lav andel af beboere med dansk borgerskab med 71,6%. Andelen af beboere med dansk statsborgerskab i Mjølnerparken er dog siden steget til 80,2% og dermed var der i 2019 flere beboere med dansk statsborgerskab i Mjølnerparken end i Byparken/Skovparken hvor der var 68,7% i 2019. I Hedelundgårdparken er andelen af beboere med dansk statsborgerskab faldet fra 88% i 2013 til 80,2% i 2019. Ligeledes er andelen faldet fra 84,1% i 2013 til 82,9% i 2019.

Hvis vi ser på andelen af beboerne i områderne som havde statsborgerskab i et ikke-vestligt land, ser vi ligeledes at andelen var størst i Mjølnerparken og Byparken/Skovparken i 2013 med henholdsvis 27,8% og 28,4%. Siden er andelen af beboere med ikke-vestligt statsborgerskab dog faldet i Mjølnerparken til 21,5% i 2019, mens den er steget en smule i Byparken/Skovparken til 29,9% i 2019. I Hedelundgårdparken og Løvvangen er andelen med ikke-vestligt statsborgerskab steget fra henholdsvis 10,3% og 15,7% i 2013 til 17,4% og 16,6% i 2019.

Hvis vi slutteligt betragter andelen af beboere i områderne med et andet vestligt statsborgerskab end dansk, ser vi at disse udgør en meget lille gruppe. Der var dog flest med andet vestligt statsborgerskab i Mjølnerparken med 2,1% i 2013 og 3% i 2019. Færrest med andet vestligt statsborgerskab end dansk var der i Byparken/Skovparken med 0% i 2013 og 1,4% i 2019.

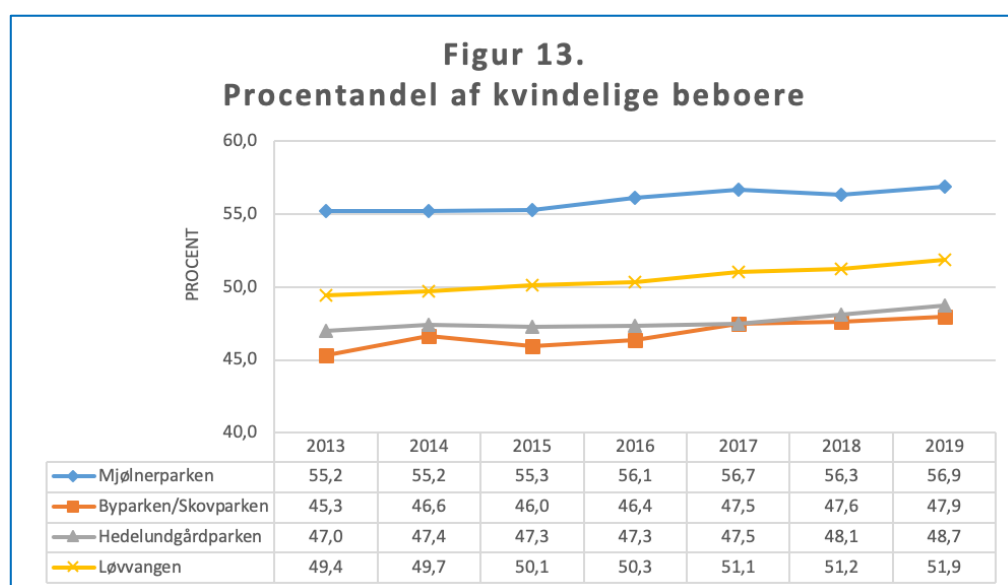

5.0 Sammenligning af andre demografiske karakteristika for boligområderne

I det første afsnit har vi afdækket forskellen mellem Mjølnerparken og de tre SUB-områder i forhold til beboernes etniske herkomst og deres oprindelseslande. I den forbindelse kunne det ses, at Mjølnerparken adskiller sig fra de tre SUB-områder ret markant i forhold til dette. Det er dog ikke en overraskelse, da de andre SUB-områder netop er udvalgt som sammenligningsgrundlag, da de alle har en relativt lav andel af beboere, der er indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. I det følgende vil vi undersøge, om Mjølnerparken også adskiller sig på andre områder ved at se på blandt andet alders- og kønssammensætningen i boligområderne.

5.1/ Kønssammensætning i boligområderne

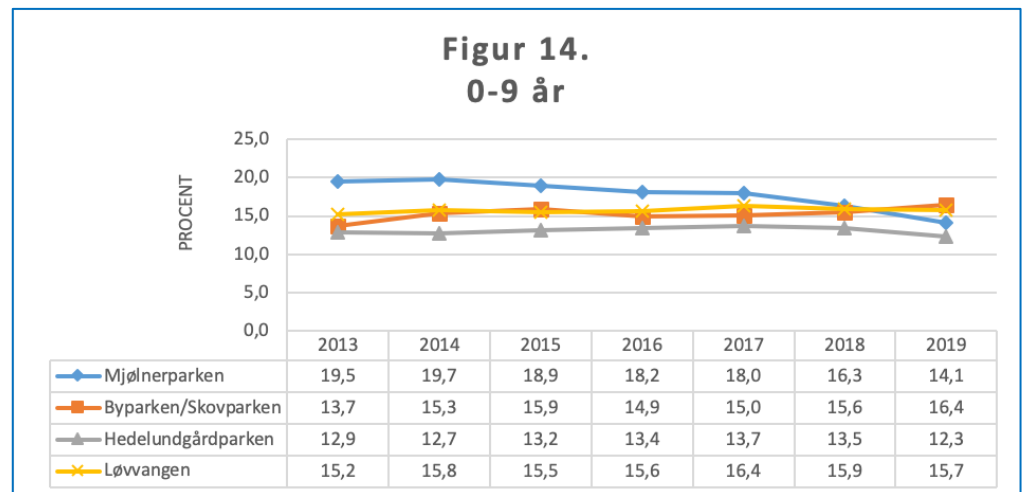
Hvis man ser på kønssammensætningen i områderne, viser det sig, at det er en større andel af kvinder i Mjølnerparken sammenlignet med de tre SUB-områder. Således var der 55,2% af beboerne i Mjølnerparken der var kvinder i 2013 og 56,9% i 2019. Det område, der har den mindste andel af kvinder i deres beboersammensætning, er Byparken/Skovparken hvor 45,3% af beboerne var kvinder i 2013. Dette er dog steget til 47,9% i 2019. Generelt kan der ses en stigende tendens, hvor andelen af kvinder i alle boligområder har været stigende fra 2013 og 2019. I den samlede danske befolkning er der flere kvinder end mænd grundet mænds kortere levetid, således var der 50,24% kvinder i den samlede befolkning i 2019⁵. Dermed ses der altså en lille overrepræsentation af kvinder i Mjølnerparken og en lille underrepræsentation af kvinder i de andre undersøgte boligområder.

⁵ Data hentet fra Statistikbanken, Danmarks Statistik, <https://statistikbanken.dk/bef5>

5.2/ Alderssammensætning i områderne

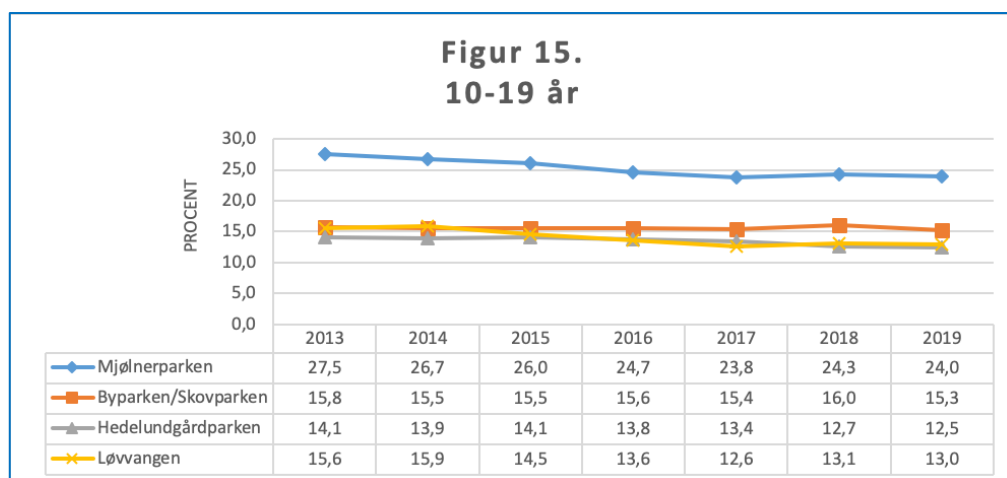
I det følgende vil vi undersøge alderssammensætningen i områderne nærmere. For at gøre det, ser vi på udviklingen mellem 2013 og 2019 i en række aldersgrupper: 0-9 år, 10-19 år, 20-29 år, 30-39 år, 40-49 år, 50-59 år, 60-64 år, 75+ år. Hvis vi starter med at se på andelen af beboere på 0-9 år i de fire boligområder, kan vi se at der i Mjølnerparken var en del flere 0-9-årige i 2013. Således var der i 2013 19,5% 0-9-årige i Mjølnerparken. Andelen af 0-9-årige i Mjølnerparken er dog siden faldet til 14,1% i 2019, mens den i nogle af de andre områder er steget, så forskellen har derfor udlignet sig. Andelen af hele den danske befolkning på 0-9 år var 10,65% i 2019⁶. Dermed ses der en lille overrepræsentation af 0-9-årige i de undersøgte boligområder sammenlignet med landsgennemsnittet.

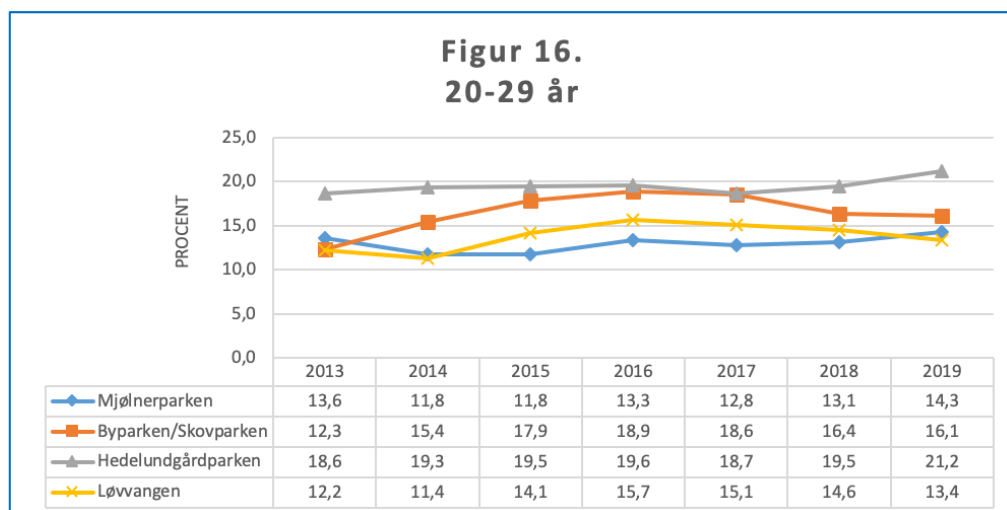
Hvis vi ser på andelen af 10-19-årige i de fire boligområder ser vi også en højere andel i Mjølnerparken. I 2013 var der således 27,5% 10-19-årige i Mjølnerparken, hvilket var næsten en dobbelt så stor andel som i de andre boligområder, hvor der var mellem 14-15%. Siden da har forskellen dog udlignet sig og i 2019 var andelen af 10-19-årige i Mjølnerparken således fladet til 24%, mens andelen har ligget nogenlunde stabilt for de andre boligområder med kun mindre udsving. Andelen af hele den danske befolkning på 10-19 år var 11,78% i 2019⁷. Dermed ses der en lille overrepræsentation af 10-19-årige i de undersøgte boligområder sammenlignet med landsgennemsnittet.

⁶ ibid

⁷ Ibid.

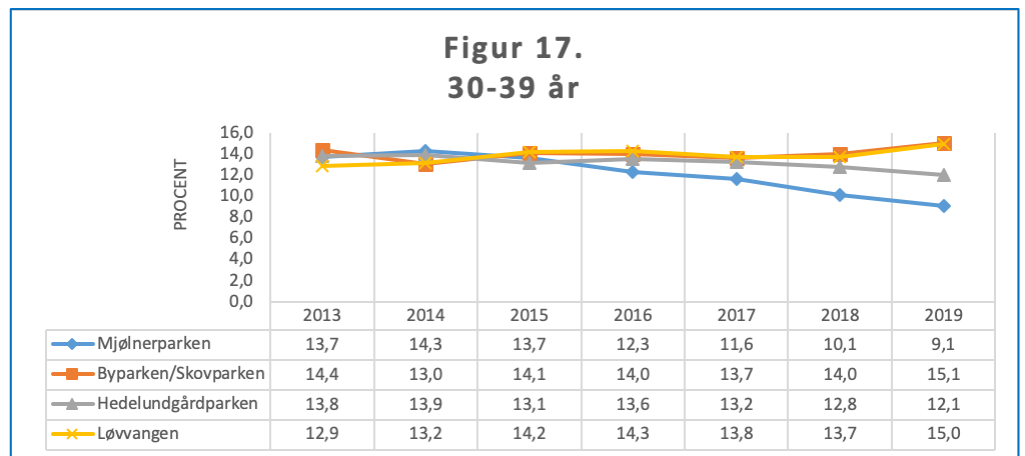
Hvis vi ser på andelen af 20-29-årige i boligområderne er disse lidt mere fluktuerende. Den højeste andel var i Hedelundgårdparken, hvor der i 2013 boede 18,6% 20-29-årige og 21,2% i 2019. Andelen var lidt lavere i Mjølnerparken og de to andre boligområder. I 2013 var der således 13,6% 20-29-årige i Mjølnerparken og 14,3% i 2019. Andelen af hele den danske befolkning på 20-29 år var 13,5% i 2019⁸. Andelen af 20-29-årige i Mjølnerparken er altså meget tæt på landsgennemsnittet.

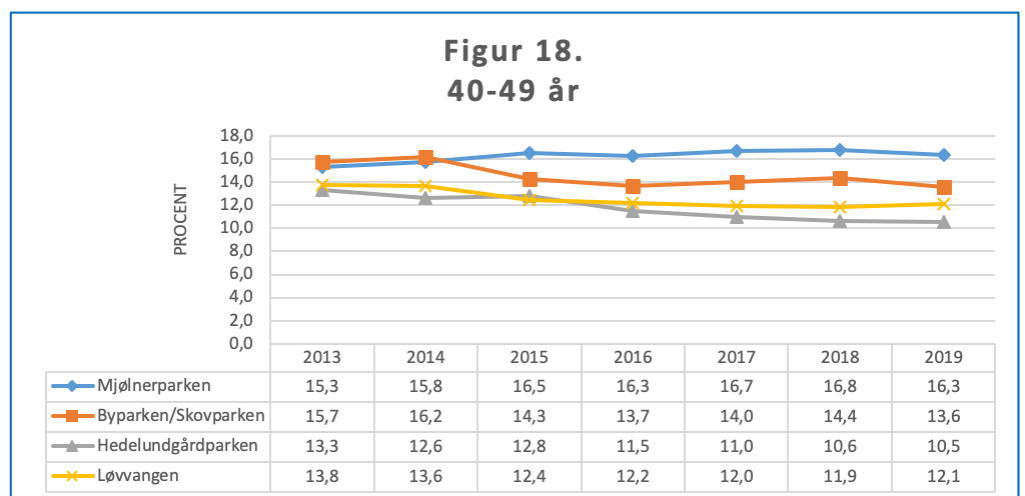
Andelen af 30-39-årige var nogenlunde den samme i alle boligområderne i 2013 og lå på 12-14%. Andelen af 30-39-årige er dog siden faldet i Mjølnerparken og var på 9,1% i 2019. Dermed lå andelen af 30-39-årige lavest i Mjølnerparken af de fire boligområder i 2019. Andelen af hele den danske befolkning på 30-39 år var 11,73% i 2019⁹. Dermed ses der en lille underrepræsentation af 30-39-årige i Mjølnerparken og en lille overrepræsentation i de andre undersøgte boligområder.

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

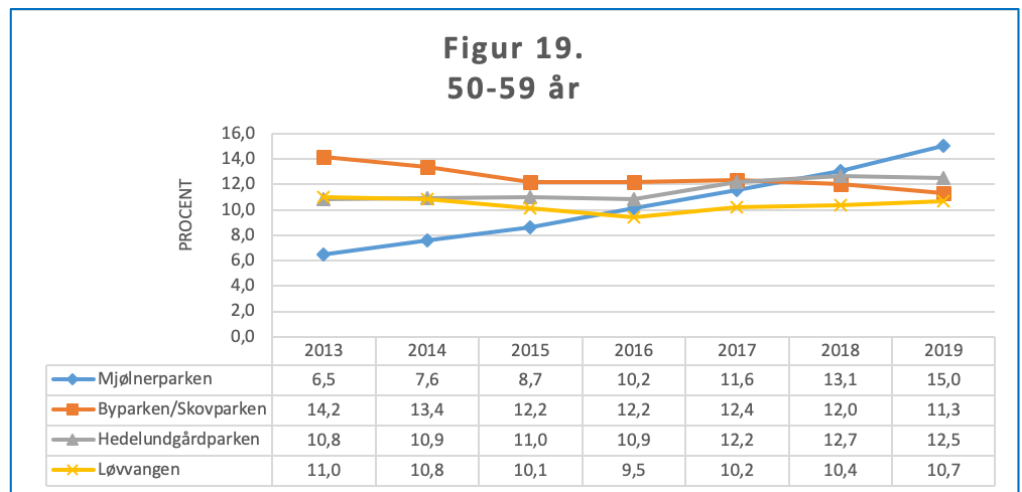
Andelen af 40-49-årige var ligeledes nogenlunde den samme i alle boligområderne i 2013 og lå på 13-15%. Siden er dog sket en mindre spredning. Således var andelen af 40-49-årige steget til 16,3% i Mjølnerparken i 2019, mens den var faldet i de andre boligområder. Andelen af hele den danske befolkning på 40-49 år var 13,14% i 2019¹⁰. Dermed ses der en lille overrepræsentation af 40-49-årige i Mjølnerparken sammenlignet med landsgennemsnittet.

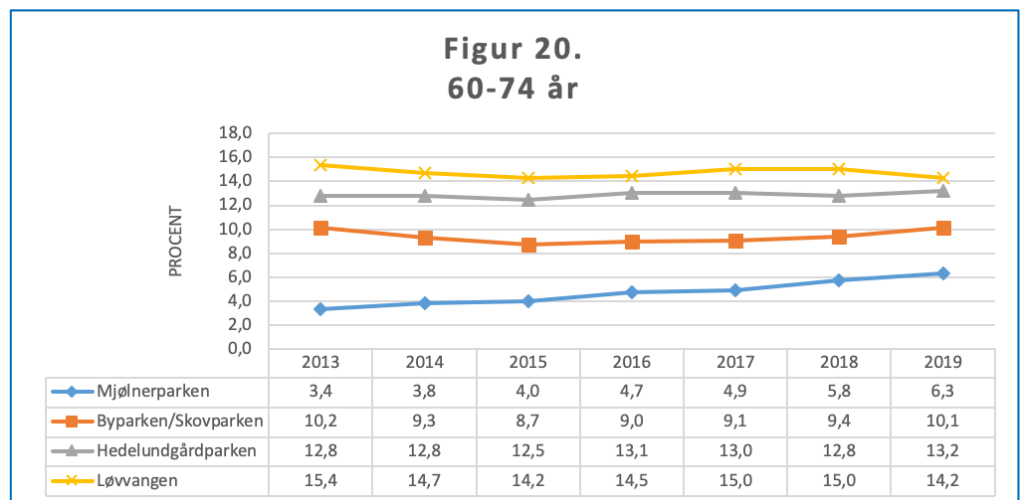
Andelen af 50-59-årige er steget ret markant i Mjølnerparken fra 6,5% i 2013 til 15% i 2019. Samtidig har andelen ligget nogenlunde stabilt for de andre boligområder, med et lille fald i Løvvangen og Byparken/Skovparken og en lille stigning i Hedelundgårdparken fra 2013 til 2019. Andelen af hele den danske befolkning på 50-59 år var 13,74% i 2019¹¹. Dermed ses der en lille overrepræsentation af 50-59-årige i Mjølnerparken sammenlignet med landsgennemsnittet, mens der ses en lille underrepræsentation i de andre undersøgte boligområder.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid.

Andelen af 60-74-årige har ligget noget lavere for Mjølnerparken end de andre boligområder. Således var der i Mjølnerparken 3,4% 60-74-årige mens der i de andre områder var 10-15%. Denne andel er dog steget og i 2019 var der således 6,3% 60-74-årige i Mjølnerparken, mens andelen for de andre boligområder har ligget nogenlunde stabilt fra 2013 til 2019. Andelen af hele den danske befolkning på 60-74 år var 17,07% i 2019¹². Dermed ses der en lille underrepræsentation af 60-74-årige i de undersøgte boligområder sammenlignet med landsgennemsnittet.

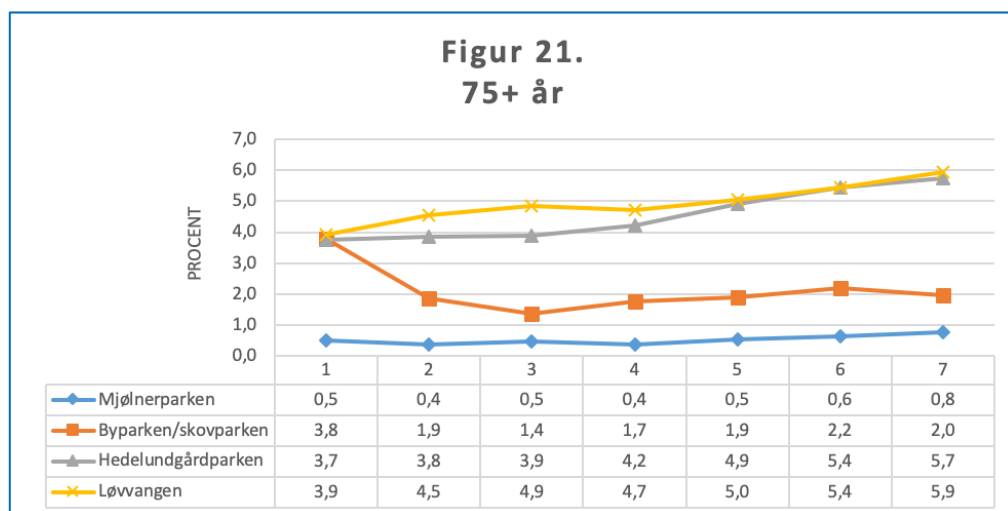

Andelen af 75+-årige har været meget lav alle årene i Mjølnerparken. Således var der i 2013 0,5% 75+-årige og i 2019 var der 0,8%. Dette er noget lavere end i de andre områder hvor der for alle områderne i 2013 var knapt 4%. Denne andel var faldet til 2% i Byparken/Skovparken i 2019, mens den for både Løvwangen og Hedelundgårdparken var steget til henholdsvis 5,9% og 5,7%. Andelen af hele den danske befolkning på 75+ år var 8,39% i 2019¹³. Dermed ses der

¹² Ibid.

¹³ Ibid.

en lille underrepræsentation af 75+-årige i de undersøgte boligområder, og især i Mjølnerparken, sammenlignet med landsgennemsnittet.

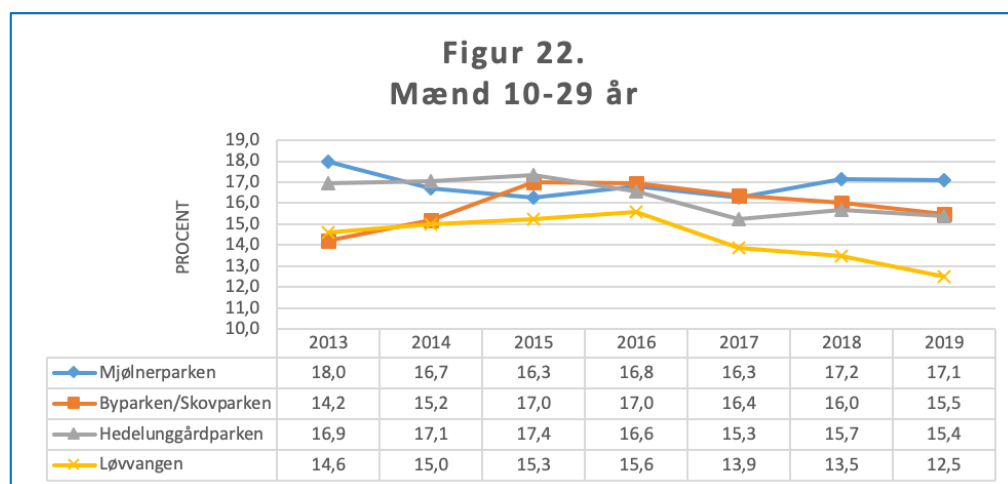

6.0 Undersøgelser af sammenhænge mellem køn, alder og etnicitet i boligområderne

Nogle gange er det i sammenfaldet mellem forskellige karakteristika, at man kan se de største forskelle mellem forskellige grupper eller områder. I den forbindelse vil vi nu undersøge sammenhængen mellem køn, alder og etnicitet og se, om dette kan sige os noget om forskellene mellem de fire boligområder.

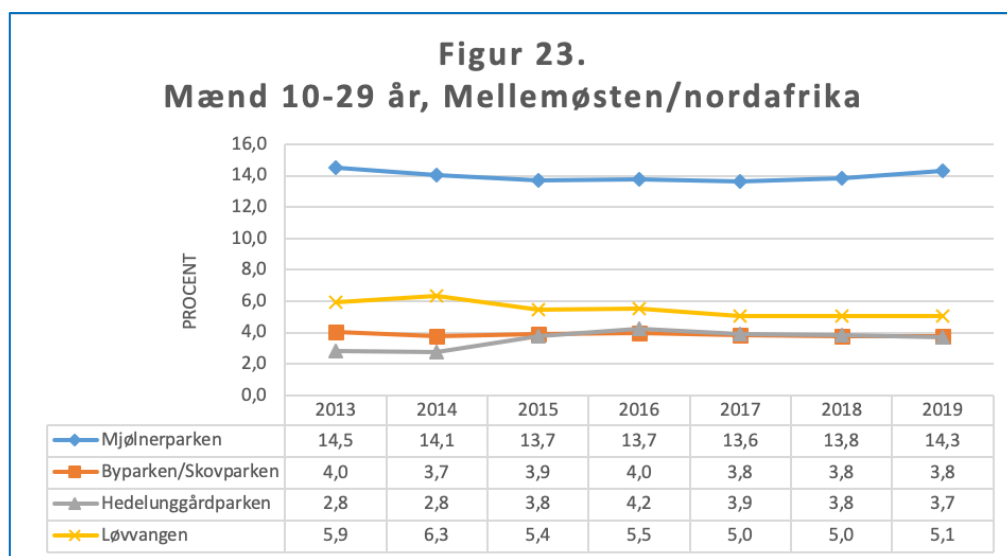
6.1/ *Andel af unge mænd/drenge i områderne 10-29 år*

I den forbindelse har vi undersøgt om der er forskel på andelen af unge mænd/drenge i de fire boligområder ved at se på andelen af 10-29-årige mænd/drenge. Dog viser det sig, at forskellen er relativt lille med lidt flere 10-29-årige mænd i Mjølnerparken både i 2013 og i 2019. Således var der 18% 10-29-årige mænd i Mjølnerparken i 2013 og 17,1% i 2019, mens andelen i de andre boligområder lå på 12-16% i alle årene.

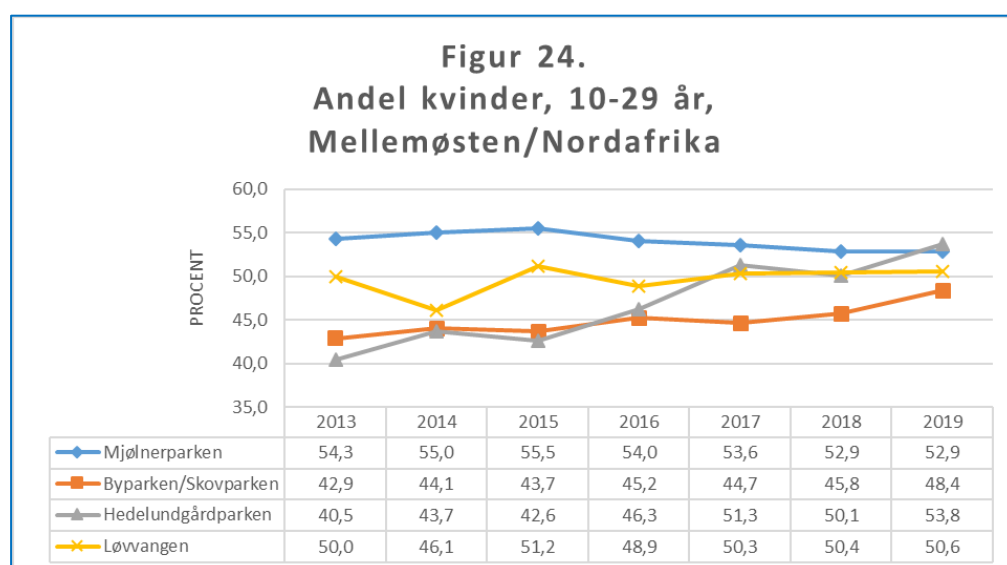
6.2/ *Andelen af unge mænd/drenge i områderne 10-29 år med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika*

Hvis man derimod ser på andelen af 10-29-årige mænd/drenge med Mellemøsten/Nordafrika som oprindelsesland, kan vi dog se at andelen er noget højere i Mjølnerparken med omkring 14% i alle årene, mens der i de andre områder var 2-6% i alle årene. Dette er dog ikke så overraskende, siden der også bor flere med oprindelsesland i Mellemøsten/Nordafrika i Mjølnerparken generelt set.

6.3/ Kønsfordeling for 10-29-årige med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika

Hvis man ser på kønsfordelingen for de 10-29-årige med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika i områderne er der en overvægt af kvinder/piger i Mjølnerparken med 54,4% i 2013 mod 40,5% i Hedelunggårdsparken, 42,9% i Byparken/Skovparken og 50% i Løvvangen. Siden er denne forskel dog blevet udlignet og i 2019 var andelen af beboere med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika som var kvinder i Mjølnerparken faldet til 52,9%, mens den i de andre områder var steget til 53,8% for Hedelunggårdsparken, 48,4% for Byparken/Skovparken og 50,6% for Løvvangen.

7.0 Konklusion/opsummering

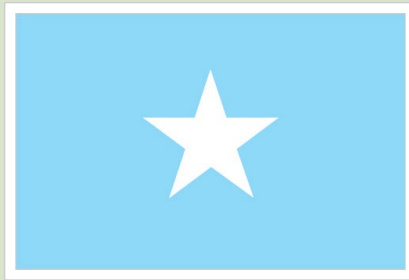
Formålet med denne rapport har været at belyse forskelle og ligheder mellem Mjølnerparken og tre udvalgte SUB-områder. Formålet har været at udvide muligheden for at sammenligne områderne udover de tal og data, som årligt offentliggøres om de såkaldte ghetto- og SUB-områder af Trafik- og Boligministeriet. Til at gøre dette har rapporten specifikt undersøgt hvordan beboersammensætningen i de fire boligområder ser ud i forhold til etnisk herkomst, køn, og alder.

Overordnet kan det konkluderes, at Mjølnerparken ikke blot adskiller sig ved at have en større andel af beboere, der har et "ikke-vestligt" oprindelsesland, men også ved, at størstedelen af disse beboere har oprindelseslande placeret i Mellemøsten eller Nordafrika. Hele 95% af indvandrerne fra de såkaldte ikke-vestlige lande i Mjølnerparken har således et mellemøstligt eller nordafrikansk oprindelsesland. Der er især mange beboere i Mjølnerparken som har Libanon (28%), Somalia (16,4%), Pakistan (11,8%) eller Irak (11%) som oprindelsesland. I alt figurerer disse fire mellemøstlige og nordafrikanske lande som oprindelseslande for hele 67,2% af beboerne i Mjølnerparken. Desuden ses det, at andelen med dansk statsborgerskab i Mjølnerparken er steget fra 70% i 2013 til 75% i 2019, således var der flere beboere med dansk statsborgerskab i Mjølnerparken end i Byparken/Skovparken i 2019.

Desuden adskiller Mjølnerparken sig ved at have en højere andel af kvindelige beboere (55-56%) sammenlignet med de undersøgte SUB-områder (45-52%). Samtidig er der flere unge beboere (10-19 år) i Mjølnerparken og færre ældre (60-74 år og 75+ år) sammenlignet med de undersøgte SUB-områder, mens områderne ligner hinanden meget i forhold til andre aldersgrupper. Slutteligt ses der ikke den store forskel på Mjølnerparken og de undersøgte SUB-områder med hensyn til andelen af unge mænd/drenge (10-29 år) der bor i områderne. Dog ses der flere unge mænd/drenge (10-29 år) med et mellemøstligt eller nordafrikansk oprindelsesland i Mjølnerparken sammenlignet med de undersøgte SUB-områder. Dette er dog ikke overraskende, da der også generelt bor flere beboere med et mellemøstligt eller nordafrikansk oprindelsesland i Mjølnerparken. Faktisk ses der en lille overvægt af kvinder/piger i Mjølnerparken hvis man ser på kønsfordelingen for de 10-29-årige med oprindelsesland Mellemøsten/Nordafrika, mens der ses en lille overvægt af mænd/drenge i flere af de andre boligområder. Denne forskel udlignes dog fra 2013 til 2019.

Referencer

- Danmarks Statistik (2017). *Statistikdokumentation for Indvandrere og efterkommere 2017*.
Villesen, K. (2019). Ordet ghetto er ikke problemet. *Dagbladet Information*.
Transport- og Boligministeriet (2019). *Liste over ghettoområder pr. 1. december 2019*. Notat.

AFRICA :: SOMALIA

Introduction :: SOMALIA

Background:

Several powerful Somali states dominated the Indian Ocean trade from the 13th century onward. In the late 19th century, the area that would become Somalia was colonized by Britain in the north and Italy in the south. Britain withdrew from British Somaliland in 1960 to allow its protectorate to join with Italian Somaliland and form the new nation of Somalia. In 1969, a coup headed by Mohamed SIAD Barre ushered in an authoritarian socialist rule characterized by the persecution, jailing, and torture of political opponents and dissidents. After the regime's collapse early in 1991, Somalia descended into turmoil, factional fighting, and anarchy. In May 1991, northern clans declared an independent Republic of Somaliland that now includes the administrative regions of Awdal, Woqooyi Galbeed, Togdheer, Sanaag, and Sool. Although not recognized by any government, this entity has maintained a stable existence and continues efforts to establish a constitutional democracy, including holding municipal, parliamentary, and presidential elections. The regions of Bari, Nugaal, and northern Mudug comprise a neighboring semi-autonomous state of Puntland, which has been self-governing since 1998 but does not aim at independence; it has also made strides toward reconstructing a legitimate, representative government but has suffered some civil strife. Puntland disputes its border with Somaliland as it also claims the regions of Sool and Sanaag, and portions of Togdheer. Beginning in 1993, a two-year UN humanitarian effort (primarily in south-central Somalia) was able to alleviate famine conditions, but when the UN withdrew in 1995, having suffered significant casualties, order still had not been restored.

In 2000, the Somalia National Peace Conference (SNPC) held in Djibouti resulted in the formation of an interim government, known as the Transitional National Government (TNG). When the TNG failed to establish adequate security or governing institutions, the Government of Kenya, under the auspices of the Intergovernmental Authority on Development (IGAD), led a subsequent peace process that concluded in October 2004 with the election of Abdullahi YUSUF Ahmed as President of a second interim government, known as the Transitional Federal Government (TFG) of the Somali Republic. The TFG included a 275-member parliamentary body, known as the Transitional Federal Parliament (TFP). President YUSUF resigned late in 2008 while UN-sponsored talks between the TFG and the opposition Alliance for the Re-Liberation of Somalia (ARS) were underway in Djibouti. In January 2009, following the creation of a TFG-ARS unity government, Ethiopian military forces, which had entered Somalia in December 2006 to support the TFG in the face of advances by the opposition Islamic Courts Union (ICU), withdrew from the country. The TFP was doubled in size to 550 seats with the addition of 200 ARS and 75 civil society members of parliament. The expanded parliament elected Sheikh SHARIF Sheikh Ahmed, the former ICU and ARS chairman as president in January 2009. The creation of the TFG was based on the Transitional Federal Charter (TFC), which outlined a five-year mandate leading to the establishment of a new Somali constitution and a transition to a representative government following national elections. In 2009, the TFP amended the TFC to extend TFG's mandate until 2011 and in 2011 Somali principals agreed to institute political transition by August 2012. The transition process ended in September 2012 when clan elders replaced the TFP by appointing 275 members to a new parliament who subsequently elected a new president.

Geography :: SOMALIA

Location:

Eastern Africa, bordering the Gulf of Aden and the Indian Ocean, east of Ethiopia

Geographic coordinates:

10 00 N, 49 00 E

Map references:

Africa

Area:**total:** 637,657 sq km**land:** 627,337 sq km**water:** 10,320 sq km**country comparison to the world:** 45**Area - comparative:**

almost five times the size of Alabama; slightly smaller than Texas

Area comparison map:**Land boundaries:****total:** 2,385 km**border countries (3):** Djibouti 61 km, Ethiopia 1640 km, Kenya 684 km**Coastline:**

3,025 km

Maritime claims:**territorial sea:** 200 nm**Climate:**

principally desert; northeast monsoon (December to February), moderate temperatures in north and hot in south; southwest monsoon (May to October), torrid in the north and hot in the south, irregular rainfall, hot and humid periods (tangambili) between monsoons

Terrain:

mostly flat to undulating plateau rising to hills in north

Elevation:**mean elevation:** 410 m**lowest point:** Indian Ocean 0 m**highest point:** Shimbiris 2,416 m**Natural resources:**

uranium and largely unexploited reserves of iron ore, tin, gypsum, bauxite, copper, salt, natural gas, likely oil reserves

Land use:**agricultural land:** 70.3% (2011 est.)

arable land: 1.8% (2011 est.) / permanent crops: 0% (2011 est.) / permanent pasture: 68.5% (2011 est.)

forest: 10.6% (2011 est.)**other:** 19.1% (2011 est.)**Irrigated land:**

2,000 sq km (2012)

Population distribution:

distribution varies greatly throughout the country; least densely populated areas are in the northeast and central regions, as well as areas along the Kenyan border; most populated areas are in and around the cities of Mogadishu, Marka,

Boorama, Hargeysa, and Baidoa as shown on this [population distribution map](#)

Natural hazards:

recurring droughts; frequent dust storms over eastern plains in summer; floods during rainy season

Environment - current issues:

water scarcity; contaminated water contributes to human health problems; improper waste disposal; deforestation; land degradation; overgrazing; soil erosion; desertification

Environment - international agreements:

party to: Biodiversity, Desertification, Endangered Species, Hazardous Wastes, Law of the Sea, Ozone Layer Protection
signed, but not ratified: none of the selected agreements

Geography - note:

strategic location on Horn of Africa along southern approaches to Bab el Mandeb and route through Red Sea and Suez Canal

People and Society :: SOMALIA

Population:

11,757,124 (July 2020 est.)

note: this estimate was derived from an official census taken in 1975 by the Somali Government; population counting in Somalia is complicated by the large number of nomads and by refugee movements in response to famine and clan warfare

country comparison to the world: 78

Nationality:

noun: Somali(s)

adjective: Somali

Ethnic groups:

Somali 85%, Bantu and other non-Somali 15% (including 30,000 Arabs)

Languages:

Somali (official, according to the 2012 Transitional Federal Charter), Arabic (official, according to the 2012 Transitional Federal Charter), Italian, English

Religions:

Sunni Muslim (Islam) (official, according to the 2012 Transitional Federal Charter)

Demographic profile:

Somalia scores very low for most humanitarian indicators, suffering from poor governance, protracted internal conflict, underdevelopment, economic decline, poverty, social and gender inequality, and environmental degradation. Despite civil war and famine raising its mortality rate, Somalia's high fertility rate and large proportion of people of reproductive age maintain rapid population growth, with each generation being larger than the prior one. More than 60% of Somalia's population is younger than 25, and the fertility rate is among the world's highest at almost 6 children per woman – a rate that has decreased little since the 1970s.

A lack of educational and job opportunities is a major source of tension for Somalia's large youth cohort, making them vulnerable to recruitment by extremist and pirate groups. Somalia has one of the world's lowest primary school enrollment rates – just over 40% of children are in school – and one of world's highest youth unemployment rates. Life expectancy is low as a result of high infant and maternal mortality rates, the spread of preventable diseases, poor sanitation, chronic malnutrition, and inadequate health services.

During the two decades of conflict that followed the fall of the SIAD regime in 1991, hundreds of thousands of Somalis fled their homes. Today Somalia is the world's third highest source country for refugees, after Syria and Afghanistan. Insecurity, drought, floods, food shortages, and a lack of economic opportunities are the driving factors.

As of 2016, more than 1.1 million Somali refugees were hosted in the region, mainly in Kenya, Yemen, Egypt, Ethiopia, Djibouti, and Uganda, while more than 1.1 million Somalis were internally displaced. Since the implementation of a tripartite voluntary repatriation agreement among Kenya, Somalia, and the UNHCR in 2013, nearly 40,000 Somali refugees have returned home from Kenya's Dadaab refugee camp – still houses to approximately 260,000 Somalis. The flow sped up rapidly after the Kenyan Government in May 2016 announced its intention to close the camp, worsening security and humanitarian conditions in receiving communities in south-central Somalia. Despite the conflict in Yemen, thousands of Somalis and other refugees and asylum seekers from the Horn of Africa risk their lives crossing the Gulf of Aden to reach Yemen and beyond (often Saudi Arabia). Bossaso in Puntland overtook Obock, Djibouti, as the primary departure point in mid-2014.

Age structure:

0-14 years: 42.38% (male 2,488,604/female 2,493,527)

15-24 years: 19.81% (male 1,167,807/female 1,161,040)

25-54 years: 30.93% (male 1,881,094/female 1,755,166)

55-64 years: 4.61% (male 278,132/female 264,325)

65 years and over: 2.27% (male 106,187/female 161,242) (2020 est.)

population pyramid:

Dependency ratios:

total dependency ratio: 96.3

youth dependency ratio: 90.6

elderly dependency ratio: 5.7

potential support ratio: 17.6 (2020 est.)

Median age:

total: 18.5 years

male: 18.7 years

female: 18.3 years (2020 est.)

country comparison to the world: 211

Population growth rate:

2.21% (2020 est.)

country comparison to the world: 35

Birth rate:

38.7 births/1,000 population (2020 est.)

country comparison to the world: 11

Death rate:

12.4 deaths/1,000 population (2020 est.)

country comparison to the world: 14

Net migration rate:

-3.8 migrant(s)/1,000 population (2020 est.)

country comparison to the world: 187

Population distribution:

distribution varies greatly throughout the country; least densely populated areas are in the northeast and central regions, as well as areas along the Kenyan border; most populated areas are in and around the cities of Mogadishu, Marka, Boorama, Hargeysa, and Baidoa as shown on this [population distribution map](#)

Urbanization:

urban population: 46.1% of total population (2020)

rate of urbanization: 4.23% annual rate of change (2015-20 est.)

total population growth rate v. urban population growth rate, 2000-2030:

Major urban areas - population:

2.282 million MOGADISHU (capital), 989,000 Hargeysa (2020)

Sex ratio:

at birth: 1.03 male(s)/female

0-14 years: 1 male(s)/female

15-24 years: 1.01 male(s)/female

25-54 years: 1.07 male(s)/female

55-64 years: 1.05 male(s)/female

65 years and over: 0.66 male(s)/female

total population: 1.02 male(s)/female (2020 est.)

Maternal mortality rate:

829 deaths/100,000 live births (2017 est.)

country comparison to the world: 6

Infant mortality rate:

total: 89.5 deaths/1,000 live births

male: 97.8 deaths/1,000 live births

female: 81 deaths/1,000 live births (2020 est.)

country comparison to the world: 2

Life expectancy at birth:

total population: 54 years

male: 51.8 years

female: 56.2 years (2020 est.)

country comparison to the world: 225

Total fertility rate:

5.51 children born/woman (2020 est.)

country comparison to the world: 9

Drinking water source:**improved:**

urban: 98.1% of population

rural: 72.5% of population

total: 83.8% of population

unimproved:

urban: 1.9% of population

rural: 27.5% of population

total: 16.2% of population (2017 est.)

Physicians density:

0.02 physicians/1,000 population (2014)

Hospital bed density:

0.9 beds/1,000 population (2017)

Sanitation facility access:

improved:

urban: 86.2% of population

rural: 27.1% of population

total: 53.3% of population

unimproved:

urban: 13.8% of population

rural: 72.9% of population

total: 46.7% of population (2017 est.)

HIV/AIDS - adult prevalence rate:

0.1% (2019 est.)

country comparison to the world: 134

HIV/AIDS - people living with HIV/AIDS:

11,000 (2019 est.)

country comparison to the world: 99

HIV/AIDS - deaths:

<1000 (2019 est.)

Major infectious diseases:

degree of risk: very high (2020)

food or waterborne diseases: bacterial and protozoal diarrhea, hepatitis A and E, and typhoid fever

vectorborne diseases: dengue fever, malaria, and Rift Valley fever

water contact diseases: schistosomiasis

animal contact diseases: rabies

Obesity - adult prevalence rate:

8.3% (2016)

country comparison to the world: 153

Children under the age of 5 years underweight:

23% (2009)

country comparison to the world: 16

Education expenditures:

NA

Government :: SOMALIA

Country name:

Sendt per e-mail:

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Njalsgade 13
2300 København S

30. november 2020 **J.nr.** **Sekr.:** **E-mail:**
EK 31175 Lise-Lotte Andersen/PAF la@homannlaw.dk

Advokater

Amagertorv 11
1160 København K

CVR-nr. 35592954

Tlf. (+45) 33 15 01 02

www.homannlaw.dk

Østre Landsrets sagsnr. BS-27824/2020-OLR - (12) mod Transport- og Boligministeriet - procesunderretning

Som advokat for sagsøger 1 m.fl., skal jeg herved oplyse, at mine klienter den 27. maj 2020 indstævnte Transport- og Boligministeriet for København Byret. Sagen er blevet henvist til Østre Landsret i 1. instans og behandles nu i landsretten under ovennævnte BS nr.

Årsagen til denne procesunderretning er, at sagen må antages at have betydning for Københavns Kommune. Sagen angår Transport- og Boligministeriets godkendelse af 10. september 2019 af Udviklingsplanen for Mjølnerparken, som forinden var blevet godkendt af Københavns Kommunes Borgerrepræsentation den 20. juni 2019.

Jeg vedlægger til orientering kopi af stævning af 27. maj 2020 samt kopi af svarskrift af 1. september 2020. Jeg opfordrer Københavns Kommune til at varetage sine interesser under retssagen. Københavns Kommune vil under alle omstændigheder blive underrettet, når der afsiges dom i sagen.

Transport- og Boligministerier er repræsenteret ved advokat Peter Biering og advokat Emil Wetendorff Nørgaard, der modtager kopi af dette brev. Retten modtager ligeledes kopi af brevet.

Venlig hilsen

Eddie O. R. Khawaja
Advokat

Kristin Alstad-Mathiasen (L)
Jens H. Elmerkjær (H)
Bent-Ove Feldung (H)
Nicolai Platzer Funder (H)
Gunnar Homann (H)
Bjørn Dilou Jacobsen, ph.d. (L)
Kim Jybæk (H)
Eddie Omar Rosenberg Khawaja (L)
Gregers R. Lauridsen
Hans Mogensen (H)
Thomas Monberg (H)
Niels Ulrik Ottesen (H)
Jesper Seeger Perregaard (H)
Poul Helmuth Petersen (H)
Elise Quaade (L)
Klaus Juel Rasmussen (L)
Niels Anker Rasmussen (H)
Claus Vilhelm Seidelin-Prip (L)
Marianne Sigetty
Hans Henrik Skjødt (H)

Sendt per e-mail:

Bo-Vita
Administreret af Bo-Vest
Stationsparken 37
2600 Glostrup

30. november 2020 **J.nr.** **Skr.:** **E-mail:**
EK 31175 Lise-Lotte Andersen/PAF la@homannlaw.dk

Advokater

Amagertorv 11
1160 København K

CVR-nr. 35592954

Tlf. (+45) 33 15 01 02

www.homannlaw.dk

Østre Landsrets sagsnr. BS-27824/2020-OLR - (12) mod Transport- og Boligministeriet - procesunderretning

Som advokat for sagsøger 1 m.fl., skal jeg herved oplyse, at mine klienter den 27. maj 2020 indstævnte Transport- og Boligministeriet for København Byret. Sagen er blevet henvist til Østre Landsret i 1. instans og behandles nu i landsretten under ovennævnte BS nr.

Årsagen til denne procesunderretning er, at sagen må antages at have betydning for Bo-Vita. Sagen angår Transport- og Boligministeriets godkendelse af 10. september 2019 af Udviklingsplanen for Mjølnerparken, som blev vedtaget af Bo-Vitas øverste myndighed den 14. maj 2019.

Jeg vedlægger til orientering kopi af stævning af 27. maj 2020 samt kopi af svarskrift af 1. september 2020. Jeg opfordrer Bo-Vita til at varetage sine interesser under retssagen. Bo-Vita vil under alle omstændigheder blive underrettet, når der afsiges dom i sagen.

Transport- og Boligministerier er repræsenteret ved advokat Peter Biering og advokat Emil Wetendorff Nørgaard, der modtager kopi af dette brev. Retten modtager ligeledes kopi af brevet.

Venlig hilsen

Eddie O. R. Khawaja
Advokat

Kristin Alstad-Mathiasen (L)
Jens H. Elmerkjær (H)
Bent-Ove Feldung (H)
Nicolai Platzer Funder (H)
Gunnar Homann (H)
Bjørn Dilou Jacobsen, ph.d. (L)
Kim Jybæk (H)
Eddie Omar Rosenberg Khawaja (H)
Gregers R. Lauridsen
Hans Mogensen (H)
Thomas Monberg (H)
Niels Ulrik Ottesen (H)
Jesper Seeger Perregaard (H)
Poul Helmuth Petersen (H)
Elise Quaade (L)
Klaus Juel Rasmussen (L)
Niels Anker Rasmussen (H)
Claus Vilhelm Seidelin-Prip (L)
Marianne Sigetty
Hans Henrik Skjødt (H)